

Llobregós informatiu

NÚM 28 - FEBRER - MARÇ 2008

-
- SEMBRA DIRECTA:
AGRICULTURA DE CONSERVACIÓ
 - SANT JAUME DE PALOUET
 - L'ESCUT DE TORÀ

Núm 27 - desembre 2007 - gener 2008
Revista bimestral d'informació i opinió

EDITA:
Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877

Subscripcions i publicitat:
Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:
Antònia Balagué, Ramon Fitó, Maria Garganté, Ferran Miquel, Maria Morros, Imma Raluy, Daniel Vidal
Coordina: Xavier Sunyer i Fermí Manteca

COL·LABORADORS HABITUALS
Roger Besora, Albert Brau, Gemma Martínez, Miguel Martínez, Montse Miquel, Marta Miramunt, Xavi Moreno, Montse Oliva, Sílvia Porta, Ramon Santesmasses, Montse Torné, Josep Verdés, Montse Vives

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO
Carles Alsedà, Joan Cambray, Ramon Cambray, Carlos Cantero, Jordi Duran, Dolors Simon, Rosa Vila, Noèlia Viles

Fotografia: Xavier Sunyer
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 13,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 2,50 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>
correu-e: info@llobregos.info

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Llobregós
informatiu

és una publicació bimestral. Hi pot participar i/o col·laborar tothom que ho desitgi. El Consell de Redacció no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles, que en són els responsables. La Redacció manifesta que no està obligada a acceptar totes i cadascuna de les col·laboracions rebudes.

Portada: Els nostres camps de conreu, que van rebre la sembra la passada tardor, inicien la brotada que es converteix en esperança d'una bona collita

Contingut

15

Ens fem ressò de les celebracions nadalenques a la Vall

23

Veiem que la sembra directa s'està implantant cada cop més

32

Visitem el nostre patrimoni: Sant Jaume de Palouet

47

Coneixem una bona cuinera: la Rosa Valentí, de Prades

48

Hem trobat la documentació del pont de Castellfolliet

52

El Club Atlètic Correcamins de Torà inicia a seva cursa

3	Editorial
5	Noticiari
11	... de la Vall
20	La salut
21	Pedagogia
23	La sembra directa
30	Pàgina WEB
32	Patrimoni a la Vall
34	Heràldica
37	Agenda
38	El Ventilador
40	Opinions
44	Des del balcó
45	Llibres recomanats
47	La nostra cuina
48	Documentació
50	El temps
51	Passatemps
52	Esports
54	Foto record

... i a més, suplement de regal:
el Còmic de la Premsa Comarcal

Editorial

Encetem un nou any. Any de traspàs, d'aquests que tenen un dia més, però essencialment un any com els altres, sempre curull d'expectatives i anhels, esperances i propòsits. A LLOBREGÓS INFORMATIU comencem l'any també de la mateixa manera, fent-nos ressò de quina ha estat la màgia de les festes nadalenques a les nostres contrades: pessebres, reis, tradicions... Els mateixos ritus estacionals, en definitiva, que marquen el solstici d'hivern i el canvi d'any. En definitiva, l'any ha començat el seu curs inexorable i tots sabem que hem de tirar endavant i seguir aquest curs vital de les nostres experiències, dèries, passions, il·lusions, sovint també acompanyades del desencís o les ensopegades inevitables.

És per això que a la nostra revista també seguim el curs de l'any, el curs vital de la nostra Vall i parlem d'allò que ens afecta, de la nostra actualitat, d'allò que ens passa i dels nostres projectes. Tot plegat amb la nostra Vall i el seu paisatge natural, històric i humà com a marc de fons. En aquest número, entre altres coses, us presentem un extens reportatge sobre la sembra directa; també el toranès Jordi Vilaseca ens relata, sense embuts i amb el cor a la mà, la seva lluita -que esdevé un clam a la dignitat humana- per a que les tortures que va patir a mans policials no caiguin en l'oblit.

Així doncs, tot esperant el temps clar que ja s'acosta, des d'aquestes pàgines us desitgem que el 2008 us sigui propici i saludable i que, en tot cas, us dugui la pau i la benaurança que no us hagi dut el 2007.

www.llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

COOPERATIVA
D'ARTESA

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

LA CASA DEL
PA I LA COCA

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

castellfolit de riubregós
(barcelona)

Enriqueta

perruqueria unisex

perfumeria

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

FLECA
PASTISSERIA

PERETÓ

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

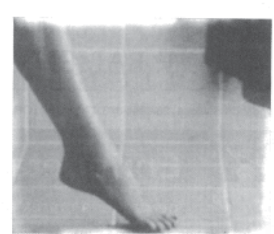
Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

QUEVIURES
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA
C/ VALL, 4
TEL. 973 473 006
TORÀ (LLEIDA)

JOSEP ALARCON BERNAL

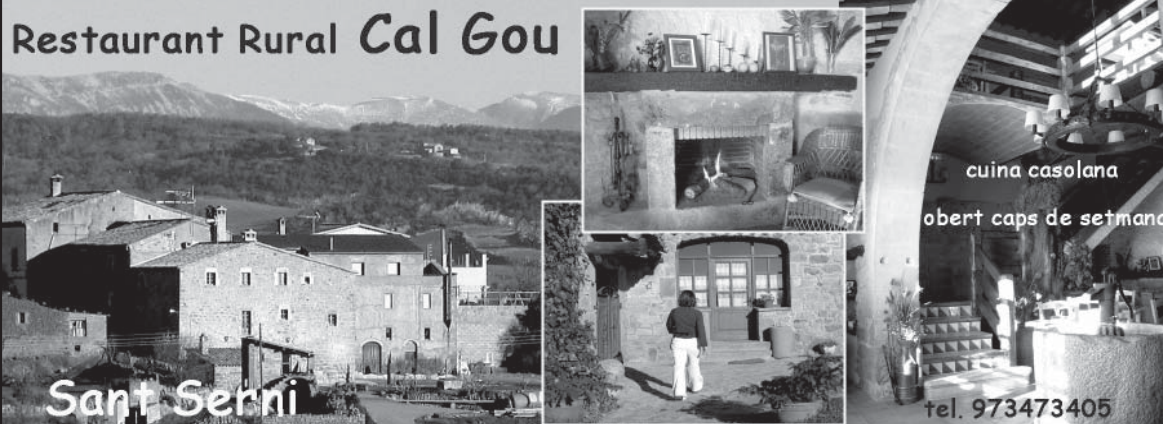
FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

EL CONFORT
La calefacció de terra amb aigua, irradia el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la «calefacció ideal», permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana

tel. 973473405

La vostra col·laboració va fer bategar més fort la Marató

L'Associació de Dones Toraneses i l'Associació del Brut i la Bruta van decidir col·laborar amb la Marató de TV3 que aquest any estava destinada a les malalties del cor. Per això van organitzar, el passat dia 30 de desembre, un espectacle de teatre a càrrec de la companyia Kutrenyia Teatral, de Ponts, seguit d'un berenar.

Aquest acte va comptar també amb la col·laboració del grup de grallers i geganters de Torà.

Des d'aquí els volem agrair la seva aportació, així com la d'aquelles persones que van col·laborar elaborant el variat i ampli berenar casolà.

També, d'una manera especial, volem agrair a David Jounou la seva desinteressada dedicació i treball en la col·locació i muntatge de l'equip de so.

La recaptació, que va ser de 804 euros, va servir per incrementar les donacions a la Marató d'enguany.

A tots els que varen assistir i col·laborar d'una manera o altra: MOLTES GRÀCIES! Les associacions de Dones Toraneses i la del Brut i la Bruta

Castellfollit: tanca cal Canot, l'única botiga de queviures

JOSEP MAJÓ

Després de 90 anys d'obertura al públic, el 31 de desembre de 2007 ha tancat les portes, per jubilació de la propietària, cal Canot, l'única botiga de queviures i xarcuteria que quedava al poble. Castellfollit ha perdut un servei important per a tothom, especialment per a les persones grans que tenen dificultat per a desplaçar-se als pobles veïns.

Fent una recordança dels establiments que havia al poble d'uns 60 anys ençà, ens trobem amb les següents dades: una fusteria, una ferreria, tres botigues de queviures i xarcuteria (una d'elles era també estanc), dues merceries, dos forns de pa, dues barberies i una perruqueria. Actualment resta un forn de pa, cal Pau, que en la seva elaboració segueix les tècniques artesanies amb ingredients naturals i cocció amb llenya. També resten oberts els dos bars restaurants, cal Pep i La Torre. Moltes persones esperen que la iniciativa privada, amb gent emprenedora, retorni aquest servei al poble.

Maria Morros

Teràpia de riure a Ivorra

El passat mes de novembre, l'Associació per a la Promoció de les Dones d'Ivorra va organitzar el taller del riure que constava de 3 sessions d'una hora i mitja de durada.

La risoteràpia no sabíem massa bé què era, ni en què consistia, però ens feia gràcia de provar-la. Un cop feta la teràpia us puc ben assegurar que ha estat una experiència molt profitosa. És un espai de jocs i tècniques per arribar al riure, al riure natural i sà, el que prové d'un sol lloc: el cor. Tot això -barregat amb la música, la dansa i l'expressió corporal- fa que surti aquell nen que encara ets, un nen lliure, espontani, alegre que tots portem a dintre, tinguem l'edat que tinguem.

La monitora del taller era la Maria Barqué, de Mollerusa, i hi vam participar unes vint dones, que vam riure a plaer i ens ho vam passar molt bé.

Dolors Simon Falip

Curs de Dj. a la Molsosa

Els passats dissabtes 17 i 24 de novembre se celebrà en el local social de la Molsosa un curs de Dj. amateur, organitzat per l'Ajuntament del municipi, amb la col·laboració del Consell Comarcal del Solsonès i la secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya.

L'encarregat d'ensenyar els coneixements necessaris per començar a "punxar" va ser el prestigiós i conegut Dj., Solís, el qual ha punxat en conegudes discoteques com Florida 135 i a diversos festivals electrònics.

La durada del curs fou de 10 hores i estava dividit en dues parts: una teòrica en la qual es tractava la psicologia, és a dir la música que ha de posar un Dj. segons l'hora i el tipus de gent que hagi a la sala; i una altra de pràctica en la qual va ensenyar a muntar i configurar tots els elements de la cabina. A més a més, ens va ensenyar a "punxar" amb vinil i amb CD.

En fi, el curs va ser divertit, dinàmic i hi varem aprendre moltes coses, les quals ens serviran per començar a "punxar" i anar desenvolupant els coneixements que vam aprendre. *Jovent de la Molsosa*

Edició d'un calendari popular

L'Ajuntament de Castellfollit de Riubregós ha felicitat les festes nadal·lenques i el desig d'un bon any 2008 amb un calendari que s'ha repartit a totes les cases. Hom pot anar a l'Ajuntament a recollir-ne per a familiars, amics o per a d'altres persones vinculades al poble. La iniciativa ha estat molt ben rebuda, entre altres coses pel punt d'emotivitat que traspua el seu contingut.

El calendari ha estat possible gràcies a la col·laboració de Jordi Cases, Jordi Farrés, Josep Maria Freixas, Laia Freixas, Esther Gómez, Jaume Ibáñez, Àlex Jordà i Xavier Sunyer, pel que fa a la fotografia. Fermí Manteca l'ha dissenyat i el poeta local Joan Vilamú ha estat l'autor de la poesia "Castellfollit, el meu poble" que il·lustra la portada.

Per la seva banda, l'Ajuntament d'Ivorra ha repartit també un calendari per segon any consecutiu, amb imatges del poble i les festes patronals. *Maria Morros*

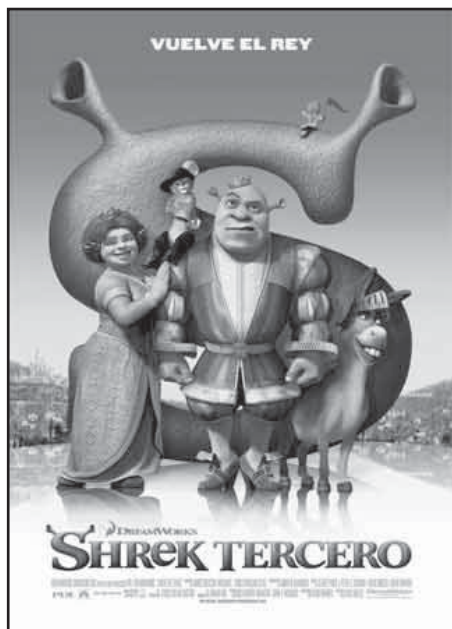
COTO DE CAÇA INTENSIVA ENCONILLS

RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

Sanaüja torna a ser solidària amb la Marató

Per segon any consecutiu, Sanaüja va tornar a solidaritzar-se el propassat mes de desembre amb la Marató de TV3, en aquesta edició dedicada a les malalties cardiovasculars.

La recollida dels donatius es va fer per diversos mitjans, com la venda de números per a una panera, sortejada durant el ball que el Casal de Gent Gran va organitzar el dia de la Puríssima, o les entrades per veure la projecció -a càrrec dels Grallers i Geganters- de dues pel·lícules: "Shrek 3" per als més petits, seguida de "L' Il·lusionista".

La recaptació total que es va aconseguir amb aquestes activitats va ser de 933 euros, que passa a ser un granet més de sorra procedent de la solidaritat dels sanaüjencs. Maria Garganté

Ivorra estrena un projector

L'Ajuntament d'Ivorra ha instal·lat un projector a la sala d'actes del local social juntament amb una pantalla, per tal de poder oferir qualsevol tipus d'esdeveniment en gran format.

El projector és l'aparell conegut com a "canó" que es pot endollar a qualsevol font d'imatges, com ara un televisor, un video, un DVD o un ordinador. D'aquesta manera es projecten a la pantalla retransmissions esportives televisades, un passsi de diapositives o una pel·lícula.

La instal·lació s'ha completat amb un equip de so i altaveus per tal d'oferir una bona audició de les retransmissions que es projectin en la pantalla, i poder gaudir així de més comoditat.

Cada setmana es reuneixen al local social molta gent del poble per a contemplar les retransmissions televisives de futbol que més interessin. D'aquesta manera el projector es converteix en un element aglutinador dels veïns i es treu un bon rendiment de la sala d'actes. *Fermí Manteca*

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau nº 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET
C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ
C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

L'agenda "cívica" de l'Ajuntament de Sanaüja: per a una millor convivència

Les propassades festes de Nadal, l'Ajuntament de Sanaüja va obsequiar totes les famílies de la vila amb una nova agenda per a l'any 2008, que, a part de complir la seva funció més utilitària d'agenda i dietari pròpiament dits, pretén ser una eina més per tal de promoure la consciència cívica entre els veïns del poble.

L'agenda aborda en pàgines intercalades a tot color, aspectes tan diversos que van des del respecte per l'entorn i el patrimoni, un repàs per les festes i tradicions o la importància del teixit associatiu, fins a la reflexió sobre aspectes que cal millorar col·lectivament, la recollida i selecció de residus o els aparcaments indeguts sota els porxos de la plaça Major.

Cada pàgina compta amb la presència constant d'un simpàtic personatge, l'"escudet", que esdevé una recreació de l'escut de la vila, que ens convida a la reflexió i a dur a terme amb consciència aquest manual de bones pràctiques. *Maria Garganté*

Festa de la Pedra d'Anfesta

El passat dia 5 de gener els habitants d'Anfesta i d'algunes cases properes de Calonge de Segarra, van celebrar la Festa de la Pedra que, com altres anys, va tenir per acte central la missa a la capella del poble per demanar l'absència de pedregades en la collita que ara tot just està naixent.

Aquest any la missa fou presidida per mossèn Joan Sanglàs, tot i que la celebració va comptar també amb la presència de mossèn Ramon Florensa, antic rector de Castellfollit i home molt apreciat pels veïns d'Anfesta.

Aquesta diada es festeja des de temps immemorial i sempre ha consistit en una missa per bé que uns anys enrera la festa durava tot el dia, ja que era habitual que el mossèn es quedés a dinar a la casa dels qui eren priors aquell any i a la tarda es resava el rosari a l'església. Així mateix els priors eren els encarregats d'organitzar un sorteig de torrons i altres productes de menjar a la sortida de la missa. Participaven tots els veïns i amb els diners que es recaptaven es feia una almoïna per a les despeses de l'església del poble. Antigament el sorteig es feia a l'entrada del castell ja que,

quan encara no estava construïda l'actual església moderna, la missa se celebrava a la capella del mateix castell. Molts habitants d'Anfesta recorden encara els temps en què celebrava la missa mossèn Nisséfaro que fou l'últim capellà de Sant Pessalaç o, més recentment, mossèn Esteve, que fou rector de Calonge de Segarra i posteriorment aniria a Els Prats de Rei. Encara avui totes les cases s'omplen de convidats i el dia es viu com una veritable festa major d'hivern. *Ferran Miquel*

Malestar a Prades per la cessió de l'església a l'Ajuntament

L'Ajuntament de la Molsosa ha aconseguit del Bisbat de Solsona la cessió d'ús per 30 anys de l'església parroquial de Prades, amb un document signat pel Vicari General de la diòcesi. La finalitat de la cessió és que l'Ajuntament es faria càrrec de les obres de reparació que necessita el temple, que segons el consistori pugen a 60.000 euros.

Aquesta cessió s'ha fet en contra de la voluntat unànim dels feligresos que en una reunió celebrada en les vigílies de Nadal hi van manifestar el seu desacord per considerar que l'edifici no està tan deteriorat que necessiti hipotecar-se per a tants anys i de les reparacions que cal fer-hi se'n poden fer càrrec ells mateixos amb l'ajuda de la Diputació i no cal que l'Ajuntament les inclogui al PUOSC. Els veïns han demanat al consistori que no accepti la cessió i destini els diners a altres finalitats del poble.

L'església de Prades és un edifici en part romànic, que té culte diari per part dels fidels i conté tres retaules barrocs de molt valor. La seva construcció data del segle XII, tot i que s'hi van fer ampliacions durant el segle XVII i XVIII. *El Comú*

Nova edició de la Festa de Sant Antoni

En molts pobles de la nostra Vall, la festa de Sant Antoni Abat gaudeix d'unes característiques especials que fan que la diada mantingui la tradició i l'eix vertebrador que significa. Per exemple a Torà es beneeixen els tractors després de la missa, a Ivorra es fa missa i un dinar de germanor i a Ardèvol es dona la "vianda de Sant Antoni".

Cas especial mereix Sanaüja, on cada 17 de gener, se celebra la tradicional festa de Sant Antoni, amb les activitats que li són característiques. Enguany, la diada va començar amb un esmorzar popular i la presentació de la IX Carbonera, recordant una vegada més aquest "ofici perdut".

L'acte central va ser la missa dedicada al sant, amb la posterior benedicció dels animals i l'esperada celebració dels "tres tombs" amb les cavalleries, tot plegat amenitzat pel so de les gralles. Els jocs d'habilitat amb els cavalls, el repartiment de coca, figues i mistela tancaven els actes del matí, representant-se la festa cap al tard, amb el ball amenitzat pel duet Esquix. *Maria Garganté*

*Al servei de la comarca
des de 1895*

Telèf. 938698019
Floristeria 938680301

ah

AGRIPLANT HUGUET

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Folguera a Jorba s/n
08280 CALAF

Telèfon 655 63 35 20

"la Caixa"

Torà

Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà

Tel. 973 47 34 10

Fax 973 47 38 15

E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS

Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

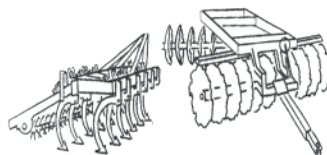
973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/. Isidre Vilaró, 14 - **08280 CALAF** (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

GROUP

FURAS

Furas, S.A. Cables & Cordsets

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Calamanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

PRESENTACIÓ DEL DOCUMENTAL "ALERTA TORÀ"

La sala d'actes de l'Ajuntament de Torà va acollir el dia 15 de desembre la presentació del documental "Alerta Torà". Es tracta d'un reportatge en format DVD, realitzat pel jove igualadí Dan Ortínez, en el qual es narren els fets de l'anomenat "cas Torà", des de les detencions del tres joves l'abril del 2003 i les tortures denunciades pel Jordi Vilaseca, fins al judici a l'Audiència Nacional.

El document gràfic recull nombrosos testimonis de familiars, amics i amigues, el relat dels quals és força colpidor, evidenciant el patiment dels detinguts i les seves

famílies durant els quatre anys del procés judicial.

El treball, de poc més de 30 minuts de durada, és una bona eina per donar a conèixer les circumstàncies d'uns fets que han estat silenciats pels mitjans de comunicació.

Abans de la projecció es va fer una xerrada explicativa de l'estat actual de la querella per tortures que va interposar Jordi Vilaseca. En aquest sentit es va informar que la querella ha estat arxivada tres cops i actualment es troba recorreguda al Tribunal Constitucional. *Redacció*

VENDA - INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

imaGE.
saló d'estètica

- FOTODEPILACIÓ (La depilació definitiva)
- SOLARIUM VERTICAL
- MASSATGES (Quiromassatge, drenatge limfàtic, reflexologia podal ...)
- DEPILACIÓ (cera rosa, tèbia, calenta)
- MANICURA, PEDICURA
- TRACTAMENTS FACIALS

Plaça Barcelona 92 n° 8 baixos CALAF

93 868 03 49

ACTIVITATS A CASTELLFOLLIT

Durant l'estiu passat es van programar moltes activitats aprofitant les festes i el bon temps que convida a sortir i a realitzar tota mena d'actes. La nostra revista n'ha informat a bastament.

Tanmateix, amb l'arribada de la tardor i l'hivern

Conferència adreçada als avis i àvies cangur.
Foto: Remei Dorado

Classes de gimnàstica durant tot l'any. Foto: Isabel Gallego

Classes de cuina per a tothom. Foto: Laia Freixas

Excursió a Vic i al Santuari del Far. Foto: Remei Dorado

a Castellfollit no s'han aturat pas les activitats, sinó que se n'han realitzat moltes adreçades a petits, grans i més grans i amb una temàtica molt diversa. Moltes persones n'han gaudit. *Ajuntament-Comissió de festes*

Torronada la nit de Nada, després de la Missa del Gall. Foto: Laia Freixas

L'arribada del nou any ho van celebrar sopant tots junts al local social. Foto: Mireia Torrens

La cavalcada de Reis va ser molt participada i molt lluïda. Fotos: Laia Freixas

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORA - Tel. 973-473.155

GESTORIA

ASSEGUANCES

LABORAL - FISCAL

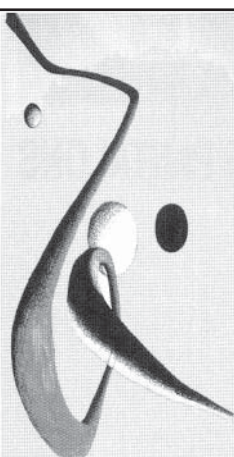
COMPTABILITATS

LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 869 82 40
08280 CALAF

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43
TORÀ (Lleida)

Perruqueria
Ma. Elena
Perruqueria Home - Dona

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91
TORÀ

WWW.

valldellobregos *cat*

la web

assessoria

COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teleline.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
i GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

RESSONS DE NADAL AL LLOBREGÓS

En tots els nostres pobles de la Vall, les celebracions nadalenques tenen un caràcter especial, pel seu arrelament tradicional i per la pràctica participació de tothom, petits i grans, en activitats que fan poble. És una manera de transmissió cultural que dóna identitat i dinamisme a les nostres comunitats.

DE NADAL A REIS. Petita crònica de les festes nadalenques a Sanaüja

FOTO: MARIA GARGANTÉ

La màgia del Nadal s'ha fet sentir un any més a Sanaüja, que al voltant de la plaça Major, a part dels actes litúrgics com la Missa del Gall i les altres celebracions religioses, s'han dut a terme les activitats més destacades de les festes nadalenques a la nostra vila. En primer lloc, sota els porxos de cal Roses s'ha tornat a muntar el "pessebre de les entitats", on Grallers i Geganters, el Casal de Gent Gran i les Puntaires i l'Associació ARCS han posat un cop més tot el seu voluntarisme i il·lusió per recrear boniques escenes del pessebre amb maniquins i

diversos elements d'attrezzo. Entorn d'aquest marc tan acollidor de la plaça, sota l'esguard del castell il·luminat i decorat amb una simbòlica estrella nadalenca, s'hi han donat cita nombrosos sanaüjencs, tant per assaborir les tradicionals torrades de la tarda del 25 de desembre, com per rebre la tan esperada comitiva dels Reis Mags, que els més petits van viure amb tanta il·lusió.

Però a més d'aquests actes més concorreguts, cal assenyalar la pervivència de tradicions com els magnífics pessebres elaborats amb molta cura per mans pacients i artesanes, com el realitzat per l'Associació ARCS, que es va poder visitar al local sociocultural durant totes les tardes dels dies festius, o fins i tot els pessebres que ornamenten nombroses llars particulars, com la d'Agustí Cinca, que ja fa més de cinquanta que fa cada any el seu pessebre, elaborant-ne ell mateix les cases amb cartró i branques d'ametller. Petites obres d'art sorgides de l'amor a les tradicions tan nostres, com la de visitar els pessebres de les cases, activitat practicada encara avui per un reduït nombre de vilatans nostàlgics del caliu del Nadal d'antuvi, quan la il·lusió era més autèntica i no estava contaminada per la dèria consumista dels nostres "temps moderns". *Maria Garganté*

Festes de Nadal a la Molsosa

El dia 24 de desembre a l'Església de Santa Maria es va celebrar la Missa del Gall i, com es tradició a la sortida de missa, al local social es va fer la "Rifa de les Prioires" i l'Ajuntament va convidar els veïns del poble a torrons, coca i cava.

El dia 31 de desembre, com és costum després de la Missa, unes 70 persones ens varem reunir al local social per fer el sopar de Cap d'Any. Tot el poble hi estava convidat.

Unes dones del poble ens varen fer un exquisit

sopar. Tots junts varem menjar el raïm de la sort i vam brindar amb cava la nova entrada de l'any.

A continuació el nous DJ's del poble ens varem fer ballar fins ben entrada la matinada. *Rosa Vila*

FOTO: ROSA VILA

...RESSONS DE NADAL

Reis a Vicfred

Un any més i amb puntualitat, Ses Majestats d'Orient, desafiant el fred i les adversitats meteorològiques, van passar pel nostre poble per fer-nos viure una nit màgica plena d'encant, d'il·lusió, de retrobament familiar. Van venir carregats de joguets i regals que van ser repartits i n'hi va haver per a tots. Més o menys tothom havia fet la seva carta al Reis. Els més grans havien demanat salut i amor, els més petits regals a doxo i els del mig, on jo m'hi conto, sobretot aquest any pluja per acabar amb la sequera i salvar la malmesa collita. Després, el Reis van seguir el seu camí cap a altres contrades i tots varem acabar la vetllada compartint una torronada al local social.

Josep Verdés

FOTO: JOSEP VERDÉS

Activitats a Massoteres

FOTO: MARCÉ SELLÉS

El diumenge 16 de desembre l'Associació de Gent Gran Camp-real va organitzar un any més tot un seguit d'actes per recaptar fons per a la Marató de TV3: una tirada de bitlles, xocolatada i jocs de taula en què van participar els veïns del poble.

El dia 24 de desembre, a la tarda, va tenir lloc l'activitat de fer cagar el tió per als infants i una torronada per a tothom. El poble de Palouet també va celebrar enguany una torronada, al local social, que va ser una trobada entre veïns actuals i antics veïns del poble.

Finalment, per celebrar l'arribada de l'Any Nou, l'Associació de Gent Gran Camp-real va organitzar, al local de Massoteres, un lluït sopar i festa per als socis de l'entitat. *Dani Vidal*

El Nadal a Ivorra

La missa del Gall és un moment que aglutina la pràctica totalitat dels veïns d'Ivorra, seguida de la tradicional torronada al local social.

Per altra banda, el dia 31 de desembre, al migdia, se celebra cada any l'anomenada "Festa de la Pedra", una diada per donar gràcies per l'any que acaba i per desitjar un any nou millor. El nom prové de l'agraïment per no haver pedregat sobre les collites de l'any.

La Festa dels Reis, organitzada conjuntament entre el jovent d'Ivorra i de Vicfred aplega la totalitat dels veïns per rebre els regals dels personatges d'Orient. Hi ha obsequis per a tothom, xics i grans, i un regal

per a cada casa del poble. Enguany la festa ha tingut la característica del canvi generacional i, per tant, ha anat a càrrec del jovent més jove de la població. I la diada ha estat un èxit. *Fermí Manteca*

FOTO: MONTSE MIQUEL

Nadal a Biosca

Les festes nadalenques han estat ben presents al poble de Biosca amb un gran nombre d'activitats.

Els nens i nenes de l'escola Sants Abdó i Senén van ser els responsables de donar el tret de sortida als actes nadalencs amb una petita representació que va divertir els petits i emocionar els grans.

El dia de Nadal, després de la tradicional missa, tota la quitxalla es va aplegar al local sociocultural "Cal Borres" per fer cagar el Tió que molt amablement els va obsequiar amb un bon grapat de llatinadures.

També enguany s'ha pogut visitar una exposició de centres nadalencs organitzada per l'Associació de Gent Gran a l'antic cafè i que va comptar amb un gran nombre de participants. Els centres podien estar elaborats amb qualsevol tipus de material, des de fusta i tota classe de vegetals fins a cabells. Cal dir que vam poder observar autèntiques obres d'art.

Per acabar l'any i començar-lo amb bon peu, res millor que un bon sopar al restaurant Cal Borres i cremar calories amb la música del Joan Vilandeny.

Procedents del llunyà Orient, els Reis Mags van arribar a Biosca. Després de rebre'ls amb l'entranyable discurs de l'alcalde i els ulls d'il·lusió dels més petits, van repartir regals als assistents, però només a aquells que havien estat bons minyons/es durant l'any. Des del poble de Biosca, us desitgem que tingueu un bon any! *Noèlia Viles*

FOTO: NOÈLIA VILES

Un Nadal a Torà molt participatiu

Un any més els veïns i veïnes del carrer Vilavella han protagonitzat les festes nadalenques a Torà. El seu pessebre ja s'ha convertit, oficialment, en el pessebre de la Vila.

Entre les activitats organitzades aquests dies destaca especialment el teatre organitzat per l'Associació de Dones Toraneses i la del Brut i la Bruta en benefici de la Marató, aconseguint arreplegar un bon grapat d'euros.

També gràcies al voluntariat, la població ha tingut una cavalcada de Reis força lluïda, en la qual, a més dels grallers, hi col·labora molt de jovent fent de patges o portant les torxes. *Xavier Sunyer*

ENTREVISTA AL JORDI VILASECA

El 27 de juny de 2007 l'Audiència Nacional dictà sentència per l'anomenat "cas Torà". Recordem que els tres joves de Torà van ser detinguts l'abril de 2003 sota l'acusació de terroristes i, després d'estar empresonats 2 mesos a Madrid, van ser posats en llibertat amb càrrecs.

Durant el judici el fiscal va anar retirant els principals càrrecs que se'ls imputaven, entre ells el de pertànyer a banda armada.

Finalment, l'Audiència Nacional imposà una pena d'un any i 6 mesos de presó per tinença d'aparells incendiàris i 6 mesos més per danys continuats, i una pena de multa de 1.200 euros.

Cap dels tres joves ha d'ingressar a la presó.

Amb aquesta sentència finalitza el procés judicial. Per als mitjans de comunicació i per a la gran majoria de la gent que fins llavors havia donat suport als tres joves també s'acaba el "cas Torà".

No obstant, per al Jordi Vilaseca, un dels tres joves detinguts, s'inicia un nou cas. De la mateixa manera que ell va reconèixer uns fets, se'n va penedir i ha estat condemnat per la justícia, també vol que es reconegui que durant la seva detenció va ser maltractat i va patir tortures.

En què bases la querella per tortures, quines proves en tens?

Bé, primer de tot, la baso en el que jo vaig veure i patir, des del moment de la detenció fins al meu ingrés a l'UCI de l'hospital de Santa Maria de Lleida.

L'1 d'abril de 2003 se'm va segrestar -ja que no es va comunicar a ningú la meva detenció- en el cementiri de Castellfollit i em van introduir a la part posterior d'un cotxe, ajupit i amb una jaqueta sobre el cap i un policia a cada costat. Ells dos, em van posar els colzes a l'esquena i empenyien avall.

En arribar a la comissaria dels Mossos de Lleida, tenia les mans morades de tanta estona amb les manilles tan fortes. Se'm posa en una sala gran, sense res a dins i en una cantonada dret i de cara a la paret sense poder tocar-la; així estic tota la nit. L'endemà al matí, m'obliguen a posar-me en una altra cantonada de genolls sense poder tocar amb el cul als talons; així estic varies hores. Després d'això sóc traslladat a fer registres a Torà i a l'arribar de nou a comissaria (fins aleshores sense menjar ni beure res durant 30 hores), comencen els interrogatoris il·legals, em posen assentat de cara a la paret i un Mosso i un Nacional es van tornant a fer-me preguntes, insults, amenaces, crits, etc.

El Nacional m'agafa del coll i m'estavella a la paret (aquesta va ser l'única acció de violència física contra mi), em suggereix que em suïcidi i em diu que violaran a la meva novia que porta un piercing a la llengua (cosa que és veritat).

Després de fer dos declaracions autoinculpatòries sóc traslladat a un calabós i allí perdo el coneixement. Sóc traslladat en ambulància a l'hospital Arnau de Vilanova primer i al Santa Maria més tard,

on ingreso sense respondre a estímuls externs i solament respiro. Tot això sense haver dormit ni un minut en 3 dies.

En una anàlisi feta per l'hospital, dono positiu d'amfetamines a l'orina. Aquesta droga dura un màxim de 48 hores a l'orina i jo en portava més sota la llei antiterrorista, que vol dir sense comunicació amb res, ni ningú. Arran d'aquesta evidència científica familiars meus presenten una querella per tortures al jutjat de Lleida.

L'audiència Provincial de Lleida ha arxivat definitivament la querella, quina valoració en fas?

Doncs francament lamentable, ja que aquest mateix estament judicial va ordenar el 2005 reobrir la causa quan va ser arxivada per primera vegada. En aquell moment va al·legar que no s'havia investigat prou.

El 2007, després de 2 anys sense haver investigat res, la mateixa Audiència Provincial afirma que aleshores sí es pot arxivar ja que els metges no van apreciar cap maltractament i que l'informe de drogues podria ser un error, ja que el mètode que es va fer servir no és segur.

En aquest moment has interposat un recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional.

Sí, ara el cas està al Tribunal Constitucional ja que es el següent estament judicial, i la veritat és que no tenim cap esperança que ens donin la raó, però si ens deneguen el recurs, en farem un altre al Tribunal Europeu de Drets Humans que està a Estrasburg, i allí sí que tenim esperances, ja que es un estament judicial que no depèn de l'Estat espanyol.

El Jordi amb un amic en una recent ascensió al pic Posets (3.375 m)

Estàs rebent el suport de diverses entitats i associacions com Memòria Contra la Tortura, Cristians per l'Abolició de la Tortura, i famosos com Feliu Ventura i Lluís Llach.

Sí, és cert, he rebut moltes mostres de suport de diferents persones i associacions i això per una banda dóna ànims i per l'altra et fa veure que no estàs sol en aquesta lluita, i que si tota aquesta gent es posa al teu costat sense que els hi suposi cap benefici personal, deu ser per alguna cosa.

Recentment s'ha presentat el documental "Alerta Torà" de Dan Ortínez, un reportatge d'una realització i qualitat excel·lent.

És cert, crec que Dan (estudiant d'audiovisuals d'Igualada), ha fet una feina esplèndida.

El passat 15 de desembre es va presentar a l'ajuntament de Torà i des d'aleshores ens han demanat de molts punts diversos de Catalunya per anar-hi a passar-lo i explicar-lo.

La idea va sorgir del propi Dan i ens va semblar perfecte, ja que així quedarà per sempre més un document visual que narri els fets ocorreguts a Torà. El documental es pot veure a internet: http://www.youtube.com/results?search_query=alerta+tora

Si es vol més informació, la web del grup de suport es: www.justiciatora.org

Durant els dos mesos que vàreu estar empresonats a Madrid, bona part del poble de Torà es reunia diàriament a la plaça de l'Ajuntament. La prioritat era traure-us de la presó, i es va aconseguir.

Sí, des de la presó on era, no es notava tant que

la gent sortia al carrer i se solidaritzava amb nosaltres. Simplement arribava la informació pels familiars i parlaves d'altres coses, però un dia em va arribar a les mans el Segre del dia que van venir las "Madres de Plaza de Mayo" i allà vaig començar a adonar-me que quelcom seriós passava a Torà.

I en arribar a casa, aquella rebuda que la gent ens va fer a l'ajuntament va ser espectacular i mai més me'n podré oblidar.

Simplement, donar les gràcies a tothom que va fer alguna cosa, per petita que fos, ja que crec que si no hagués estat per tota la gent que es va moure, el retorn a casa hagués estat molt més difícil.

També hi havia gent a la que no fèieu gens de llàstima i que recordaven aquella dita: "si no vols pols no vagis a l'era".

Ho crec, hi ha gent per a tot, i és normal, més encara en un cas on l'acusació és de "terrorisme".

Crec que abans de fer aquesta afirmació, aquesta gent podria pensar que qualsevol dia, elles, els seus fills, o amics poden trobar-se en una situació d'injustícia semblant a aquesta i aleshores segur que agrairien que la gent els fes costat.

I a vegades, no és que tu vagis a l'era, sinó que amb una ventada pot ser que la pols arribi allà on ets tu.

T'imagines poder tornar 5 anys endarrere?

No. Si alguna cosa té la vida, és que no pots tornar mai endarrere. Així doncs, em quedo amb els bons moments que m'han donat aquests 5 anys i la bona gent que he conegut. Gràcies a tots plegats. Petons a tots i a totes.

LA DIABETIS

DR. MIGUEL MARTÍNEZ VICENTE
METGE TITULAR DE TORÀ

La diabetis és una malaltia freqüent que es caracteritza fonamentalment per un excés de glucosa a la sang. La glucosa és un sucre d'utilitat per a totes les cèl·lules del cos, com a font d'energia per dur a terme processos vitals. Per tal que la glucosa, que circula per la sang i que obtenim dels aliments, pugui ser usada per les cèl·lules, cal l'ajut d'una substància anomenada insulina, produïda per un òrgan anomenat pàncrees. Si el pàncrees no produeix tota la insulina que l'organisme necessita, la glucosa no penetra en les cèl·lules i s'acumula a la sang: llavors apareixen símptomes com l'aprimament, malgrat la sensació de tenir gana, el fet de menjar més de l'habitual, d'orinar en més quantitat del normal i més vegades al dia, i una set intensa que fa que es begui una gran quantitat de líquid: a tot això es pot afegir un cansament intens.

RECOMANACIONS

PES: Cal vigilar-lo periòdicament i ajustar-lo al pes ideal segons l'edat, el sexe i l'alçada.

MEDICACIÓ: Pot ser que, per característiques de la diabetis, s'hagin de prendre medicaments (insulina, hipoglucèmians orals o d'altres).

COMPTE AMB ELS PEUS: Els peus són una part delicada de l'anatomia del diabètic: qualsevol lesió, per petita que sigui, pot donar lloc a trastorns greus. Cal revisar-los cada dia, tenir una bona higiene, consultar l'equip sanitari i seguir els seus consells.

AUTOCONTROL: Saber un conjunt de tècniques per conèixer el nivell de glucèmia es fonamental per assegurar-ne un bon control. El metge indicarà el tipus de control que es pot fer a casa (freqüència, horari i modificació del tractament segons els resultats). És recomanable anotar els valors obtinguts en el carnet del diabètic i portar-lo en el moment de la consulta.

DIETA: Cal que sigui l'adequada al pes, l'activitat física i el tractament que faci al diabètic. Ha de ser la més variada possible, cal repartir equilibradament els aliments al llarg del dia i evitar passar estones llargues sense menjar.

COMPTE AMB ELS ULLS: Sovint, en el diabètic els ulls són un òrgan afectat. Per tal de prevenir les complicacions o posar-hi tractament si s'han produït, cal que revisi els seus ulls almenys un cop l'any.

EXERCICI FÍSIC: Una activitat física adequada ajuda a controlar els nivells de glucosa a la sang. L'exercici ha de ser l'adient per a la nostra condició física, edat i tipus de tractament. S'ha de fer regularment (cada dia si és possible) i s'han d'evitar exercicis poc habituals i excessius.

Llobregós

informatiu

Subscriu-te

- NO N'APRENDRÀS MAI !!!

MONTSE MIQUEL I ANDREU,
PEDAGOGA

Sovint se'ns diu o diem que tenim l'autoestima baixa o que els nivells d'autoestima no són els adequats i per això ens costa de tirar endavant. Però, què és l'autoestima? L'autoestima és el concepte que cadascú té de si mateix.

Els nostres fills, ja siguin petits o adolescents, estan en ple procés de creixement i per tant d'adquisició i formació de la seva autoestima. Així, doncs, és l'hora de vetllar perquè aquest procés arribi a bon port. No n'hi ha prou de sentir-se estimat, sinó que cal afavorir conductes exitoses que permetin anar agafant confiança en un mateix, ja sigui resolent trencaclosques, aprenent a utilitzar qualsevol eina, resolent amb èxit allò que ens costa més... I tot això reforçat amb comentaris positius del tipus: "estic content de tu", "t'estimo", "amb una mica més d'esforç te'n sortiràs", etc. Hem d'oblidar-nos de pronunciar aquells comentaris típics de "no serveixes per a res", "no te'n sortiràs", "no n'aprendràs mai". També hem de procurar que a casa hi hagi un ambient de seguretat i serenitat que ajuda a donar confiança.

És bo explicar el que fem, com i quan, i evitem sorpreses desagradables; informem de la durada de les activitats i exposem amb claredat tot allò que pugui afectar la seva seguretat emocional, per exemple, si anem al metge li expliquem bé, si li fan una analítica, si a casa es viu una situació complicada... Hem de procurar no ser contradictoris per no confondre'l, no podem fer que el nostre mal humor el porti a pensar que estem enfadats amb ell, ell no sap ni per què i seguidament es pregunta què deu haver fet malament perquè nosaltres

estiguem enfadats. Hem d'intentar ser el màxim de coherents entre el que diem i el que fem.

És important tenir en compte la manera que cadascú percep com el veuen els altres. Si nosaltres som els "altres" hem de procurar descobrir i afavorir el costat positiu de les persones que ens envolten, principalment els nostres fills, respectant la seva personalitat i les seves opinions personals, reforçant les conductes responsables, donant confiança, fent que l'entorn familiar no sigui angoixant i ajudant-los i encoratjant-los a creure en ells mateixos.

Garrofé
JOIERIA

CARRER FLUVIÀ, 3
25210 GUISSONA
TEL. 973 550 320

un cop de mà
suport pedagògic

Reforç especialitzat de tots els aprenentatges

Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA TORÀ (LLEIDA)

Construcció i manteniment de jardins,
tractaments fitosanitaris, podes, podes
ornamentals, neteja forestal i paisatgística...

Atenció personalitzada - Pressupost sense compromís

Telèfon: 658.55.03.76 (IVAN, el seu jardiner de confiança)
Av. Solsona, 32 - Torà

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja

Al seu servei

Plaça La Creu, s/N
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

REGALS
DIARIS
REVISTES
LIBRES
TABACS

"cal xandri"

PAPERERIA
LOTTO CATALUNYA
LOTTO 948
SERVEI DE PLATJOLA

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF

EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Finques Rosa Prat

C/ Moré nº 27
25753 Sanauja
tel. 606868233

<http://www.fiquesrosaprat.com/>

Finques Rosa Prat és una empresa familiar dedicada a la compra-venda de cases, pisos, masies, terrenys, etc. Us ajudem realitzar amb satisfacció la compra-venda del vostre immoble. Nosaltres ens encarreguem de tot.

SEMBRA DIRECTA

Agricultura de Conservació

L'Agricultura de Conservació és un sistema de producció sostenible per al conreu de secà, ja que promou la conservació de la terra, l'aigua, la matèria orgànica del sòl i la biodiversitat que són vitals per a la producció agrícola.

En el nostre entorn la sembra directa és la variant més coneguda d'aquest sistema de producció. A diferència de la sembra tradicional, no requereix llaurar ni preparar el terreny amb anterioritat. La sembra s'efectua mitjançant una màquina especial que disposa d'un sistema d'obertura del solc on la mateixa màquina va col·locant la llavor amb precisió i a una profunditat constant. S'utilitza fonamentalment en cultius extensius de secà i alguns de regadiu (cereal d'hivern, colza, pèsols, alfals, blat de moro, girasol, cànem, lli, etc.).

Sembra directa: l'opinió dels tècnics

Avantatges

Avantatges mediambientals:

- No s'altera l'estructura del sòl i es mantenen els residus de la collita (palla, rostoll, etc.) sobre la superfície. Les restes de palla i les arrels dels cultius són la principal matèria orgànica del sòl i també l'aliment per a molts microorganismes i animals que donen a la terra major capacitat biològica. S'ha comprovat que el contingut de matèria orgànica en els primers 5 cm del sòl s'ha doblat entre 10 i 15 anys d'utilitzar la sembra directa.

- Acumula i conserva l'aigua del sòl ja que hi ha una menor pèrdua de l'aigua de pluja i més oportunitat d'infiltració de l'aigua; d'altra banda el rostoll i la palla n'eviten l'evaporació. Està comprovat que en una campanya normal a secà, la sembra directa acumula entre 30 i 90 mm més d'aigua que en un sistema de treball més intensiu.

- Es redueix dràsticament l'erosió ja que la palla i el rostoll protegeixen de l'impacte de la pluja sobre la terra nua i també la protegeix de l'encrostant.

- Alguns agricultors han observat que hi ha més biodiversitat, és a dir més fauna.

Avantatges econòmics:

- Estalvi en combustible, estalvi de temps (mà d'obra) i menor despesa en maquinària i potència del tractor. Efectivament, el consum de temps i combustible es redueixen a més de la meitat utilitzant la

sembra directa. L'avantatge econòmic en l'estalvi de combustible s'incrementa des de l'òptica de la reducció d'emissions de CO₂ a l'atmosfera per crema de menor quantitat de gasoil. En un estudi realitzat per a les nostres comarques i amb un preu del cereal anterior a la pujada d'aquest any, els beneficis econòmics nets d'utilitzar sembra directa se situaven entre 40 i 60 euros per ha, depenent de la mida de l'explotació i l'àrea agroclimàtica.

Inconvenients:

- En alguns casos la sembra directa és difícil d'implantar o fins i tot resulta inviable, com per exemple en algunes terres mal estructurades i amb una textura extrema (molt sorrenques, molt llimoses o molt argilenques).

- S'han detectat alguns problemes amb plagues i malalties afavorides pel manteniment del residu i també per la no intervenció sobre la terra.

- S'han desenvolupat algunes espècies de males herbes com el Bromus.

- En alguns casos s'observen depressions nutricionals en el cultiu.

- Tot i així, aquests inconvenients han estat resolts o s'estan intentant resoldre. De fet, la sembra directa requereix considerar i reajustar de nou altres tècniques

de producció com el control de plagues, malalties o males herbes, la fertilització o fins i tot considerar l'ús d'altres varietats o de dates i dosis de sembra diferents a les que habitualment utilitzem amb sembra tradicional. Del que no hi ha cap dubte és que amb la sembra directa s'aconsegueix un sistema de producció més sostenible i ajustat a les consideracions agronòmiques i mediambientals.

Conclusions i recomanacions

L'Agricultura de Conservació a Catalunya és una realitat. La sembra directa està donant major sostenibilitat a les explotacions agràries a causa dels seus avantatges econòmics, agronòmics i també mediambientals. Tanmateix existeix la possibilitat d'incrementar els rendiments amb l'optimització d'altres tècniques de cultiu associades a la pràctica de la sembra directa com són la fertilització, el maneig de residus de collita o el control de males herbes.

La recomanació general és que s'ha de tendir a la pràctica d'aquest sistema de producció, realitzar-lo el millor possible i, davant dels inconvenients sorgits, preguntar als tècnics especialistes i altres agricultors amb àmplia experiència pràctica.

El Llobregós, pioner de la sembra directa

La sembra directa es va desenvolupar en els anys 30-40 del passat segle en els Estats Units d'Amèrica per fer front a problemes d'erosió en àmplies zones intensament llaurades.

A final dels anys 70 va arribar a Espanya i a començaments dels 80 es va començar a utilitzar a Catalunya. L'explotació Mas Mascó, de Selvanera, va ser pionera en la introducció d'aquesta tècnica. En aquesta finca es troba un camp experimental de 21 anys d'antiguitat on es controla i monitoritza el desenvolupament del cultiu i els efectes sobre la terra de diferents sistemes de treball, inclosa la sembra directa, i el rendiment comparatiu d'aquests sistemes durant els darrers 20 anys i les mitjanes dels rendiments.

En general els rendiments d'aquests darrers 20 anys, assolits sota una rotació d'ordi amb blat i colza, són molt variables any rere any i les diferències entre sistemes de treball (sembra directa i tradicional) s'aprecien més en els anys secs, quan la sembra directa assoleix majors rendiments degut a què acumula més aigua en el sòl.

També a Agramunt, a prop de la localitat de les Puelles, i amb característiques climàtiques i de terra una mica menors (secà semiàrid), es troba un altre camp experimental que compara així mateix diferents sistemes de treball i els seus efectes sobre diferents variables de cultiu i terra. El rendiment mig assolit de la sembra directa després d'aquests 17 anys és un increment productiu d'entre el 10 i el 15% respecte a la sembra tradicional, a causa també de la major acumulació d'aigua i millor estructura i capacitat productiva del sistema.

Sembra directa: l'opinió dels pagesos

Presentem a continuació les opinions de la gent de la nostra terra. Són ells, amb la seva experiència, els que hi estan més implicats i viuen el dia a dia la seva feina. Els agraïm de debò la seva participació en aquest reportatge.

Una nova generació d'agricultors està naixent i consolidant-se a la Segarra i un dels seus membres és l'Aleix Simó Vilaplana de Biosca. L'Aleix, ja des de ben jove, ha viscut el món de la pagesia amb passió i dedicació, fet que ha esdevingut important per tal que l'acceptés com a la seva professió. No podem dir que l'agricultura catalana estigui passant pels seus millors moments, una circumstància que encara dóna més valor als joves que dediquen els seus esforços a la pagesia.

Ara fa pocs mesos que amb la sembra ha començat una nova campanya del cereal i una de les coses que en aquest període els pagesos estan parlant és de la sembra directa en contraposició a la sembra tradicional.

El que s'observa és que amb la sembra directa en un principi la inversió que es realitza és menor ja que hi ha un estalvi de combustible, de maquinària i de temps, però el que observa l'Aleix és que amb els anys hi ha un major nombre de "males herbes" cosa que pot dificultar una bona producció de cereals a llarg termini. Un altre dels problemes que ens comenta l'Aleix és que en el futur la sembra directa no serà compatible amb l'administració de purins i fums en els terrenys, ja que aquests s'hauran de llaurar i, per tant, renunciar al principi bàsic d'aquest tipus de sembra.

L'Aleix ens explica que ell prefereix la sembra tradicional ja que la veu com una forma de tenir els camps en millors condicions i que d'aquesta forma, a mitjà i a llarg termini, hi hagi una major probabilitat de tenir una millor producció. També ens comenta que veu la sembra directa com una bona alternativa per tal de reduir costos però sempre tenint en compte els problemes que pot comportar.

Aleix Simó Vilaplana (Biosca)

Sóc partidari de l'anomenada agricultura de conservació, és a dir, reduir el conreu sobre el sòl assegurant un manteniment de residus vegetals en la seva superfície, i dins d'aquest tipus d'agricultura, enguany és la primera vegada que faig sembra directa.

Crec que és una tècnica de conreu a considerar ja que ajuda a reduir costos (hores de feina, consum de combustible, maquinària...) i aprofita més la humitat del sòl, conseguint una millor implantació del cultiu i

reduint la possibilitat d'encrostant.

Altres avantatges poden ser l'increment de matèria orgànica, la disminució de rocs en superfície i la que per a mi és la més important, evita l'erosió del terreny.

Alguns inconvenients poden ser que, en determinades zones, la textura del sòl faci poc viable la utilització d'aquesta tècnica de conreu, afavorint la compactació del terreny. En referència a les males herbes crec que els problemes són puntuals (bàsicament Bromus) i controlables amb herbicides específics, rotacions o retards en la sembra.

Tanmateix crec que és important tenir present la quantitat i mida dels residus de la collita anterior i emballar, segar més alt o distribuir-los uniformement segons convingui, ja que ens pot perjudicar tant en el moment d'incorporar la llavor com en la naixença.

Els rendiments crec que són similars als altres sistemes de conreu, però sí que estalviem temps i diners que podem destinar a altres activitats, així que potser ens haurem d'acostumar a dir que per sembrar no cal llaurar!

Miquel Oliva Querol (Ardèvol)

Fa tres anys, varem decidir juntament amb el meu fill Jaume, que ja era hora de començar a fer sembra directa. Primer per manca de temps, ja que tenim truges de cicle tancat i ens ocupen moltes hores, i queda poc temps per conrear la terra. En segon lloc, perquè és una tècnica molt menys agressiva i no fa malbé l'estructura

del sòl, s'evita molt l'erosió, i quan plou massa no és fan aragalls. També es redueix la contaminació en escurçar les hores de tractor. Una part molt important de l'economia, és que comporta l'estalvi de més de la meitat d'hores de tractor, amb el que això representa de combustible, pneumàtics, manteniment, etc.

L'experiència és curta, però sembla que els resultats fins ara obtinguts, són bons. No hem detectat cap davallada de la producció, més aviat al contrari en la majoria dels casos. Tenint en compte que la pluja va escassa, s'ha millorat. Al no remoure la terra s'evita molt l'evaporació i això fa que el conreu pugui arribar millor fins a la collita.

Un aspecte a tenir en compte pels qui tenen purí, és no escampar-lo quan és moll, ja que a les roderes costa molt d'enterrar la llavor. També canvia la lluita contra les males herbes, s'ha d'aplicar l'herbicida en el moment oportú, per obtenir millors resultats.

Manel Vilardosa Suria, Cal Quec (Castellfollit)

A Calonge de Segarra, hem parlat amb en Ramon Parés Mas, pagès jove que desenvolupa la seva activitat a la finca de La Caseta, a Mirambell.

Ell ens explica que ja fa 6 anys que practica la sembra directa gairebé a tota la finca i que únicament fa sembra tradicional en un mini cultiu a la part que ha de deixar de retirada (guaret).

Segons ha pogut comprovar en aquests anys, el

cost de sembrar una hectàrea ve a ser el mateix amb directa que amb tradicional, doncs l'estalvi en hores de cultiu de la terra, es gasta en més herbicides i en amortització de la sembradora.

No obstant, s'observarien tres avantatges en la sembra directa que serien: l'augment de producció en el treball doncs amb el mateixos tractors i el mateix personal es poden sembrar fins a dues vegades més de superfície cada temporada, és dir, es pot multiplicar per tres la superfície de l'explotació; l'altra és que s'evita l'erosió del sòl i també que en anys de naixement complicat la sembra neix més aviat.

Es podrien posar com a inconvenients la major despesa en eliminar males herbes, el fet de no poder colgar les dejeccions ramaderes a l'hora d'incorporar-les a la terra i també que cal tenir una gran cura en no fer roderes dins els camps, doncs si això passés s'haurien de cultivar.

Agraïm doncs al Ramon la atenció que ha tingut amb nosaltres.

Ramon Parés Mas (Calonge de Segarra)

El Joan Pere practica la sembra directa des de l'any 1986. Amb l'experiència de tants anys, afirma que tot són avantatges respecte de la sembra tradicional.

Entre els nombrosos avantatges d'aquest tipus de sembra destaca:

-El fet de no remoure la terra fa que mantingui la

seva temperatura, això li és molt beneficiós perquè també conserva més la humitat. Aquesta saó que conserva la terra és molt important per al naixement del cereal, i encara més en casos de sequera extrema com està patint aquest any.

-La terra esdevé més esponjosa i les arrels del cereal penetren amb més facilitat.

-Hi ha més matèria orgànica i conserva més el purí i els nitrats, mentre que amb la sembra tradicional al remoure la terra els nitrats més superficials es volatilitzen.

-El cost per hectàrea sembrada és inferior. La sembra directa suposa un estalvi d'hores i de gasoil...

És per tot això que el Joan Pere creu en la sembra directa com a millor opció. L'any 2007 va estrenar una nova sembradora, una John Deere 750, de sis metres d'amplada, amb la qual ha sembrat unes 300 hectàrees al terme de Massoteres i voltants.

Joan Pere Codina (Massoteres)

Encara que actualment faig un mínim de laboreig (una passada de cultivador per descompactar el sòl i per colgar-hi el purí i després sembrar de manera tradicional), no descarto en el futur provar la sembra directa. Crec que ambdós sistemes són compatibles i que l'opció

de triar un o altre sistema dependrà del tipus de sòl que tingui l'explotació de cadascú.

Deixant de banda aquest aspecte, si seguim dins la dinàmica d'aquests últims anys de poques precipitacions i per tant collites minses i, per altre costat, un augment important dels costos tant de llavors, adobs, maquinària, gasoil, etc., fan que la sembra directa sigui una opció a tenir en compte.

Tots som sabedors que els punts a favor de la sembra directa són, entre altres: abaratir costos, estalviar temps i combustible, evitar pèrdues d'aigua, evitar l'erosió del sòl i, en anys com l'actual de sequera extrema, una més bona naixença del cereal. Però des del meu punt de vista també he observat algun punt en contra: un mal control de les males herbes i en terrenys pedregosos no molt bona naixença al quedar el gra descolgat.

Per últim, dir que el pagès ha d'estar ben assessorat sobre totes les tècniques de cultius i adequar-les a la seva explotació.

Josep Verdés Oliva (Vicfred)

No puc opinar amb gaire coneixement de causa respecte a la sembra directa perquè només és el segon any que ho he provat en una part de la finca però, pel que fa a costos, si has de llogar la sembradora i no tens

terra que caigui molt bé no surt barat, i si compres la màquina és molt cara. Ara bé, jo li veig tres avantatges importants: en primer lloc en anys secs, al no remenar la terra, no es perd la poca humitat que pot tenir i neix millor; en segon lloc, en terrenys pendents no s'erosiona tant la terra en cas d'aiguats, i en tercer lloc, en terrenys pedregosos no s'estova tanta pedra, principalment si la sembradora és de discs.

Francament crec que la sembra directa s'acabarà imposant a les nostres contrades.

Els que ja tenim una certa edat potser sentirem la nostàlgia per la terra ben treballada, però haurem de deixar el romanticisme de banda i adaptar-nos a la que sens dubte serà una nova era del món agrícola.

Tal vegada d'aquí a un parell de generacions en algun museu hi haurà una arreu, i algun avi dirà al seu nét: "Mira, veus? Això s'utilitzava abans quan es llaurava la terra. Jo encara ho havia fet servir".

Josep Jounou Riba (Lloberola)

Vaig començar a fer la sembra directa en algunes finques de Mas Mascó al 1983. Llavors, era una tècnica molt innovadora, desconeguda i que despertava

certs recels entre la pagesia. Van ser uns anys de prova, d'adaptació, fins que al 1990 m'hi vaig abocar completament.

I és que la sembra directa, en no haver de llaurar i coronar, suposa un estalvi de maquinària, mà d'obra i temps, així com un millor aprofitament de la humitat del sòl, evitant-ne part de l'evaporació.

Amb els historials de producció a la mà puc afirmar que els rendiments de la producció, especialment als anys de sequera, són bastant superiors als de la sembra tradicional. Això, en un país de pluges escasses i tan irregulars com és la Vall del Llobregós, la terra ho agraïx.

Ara puc dir que la implantació de la sembra directa ha avançat molt i, almenys a Selvanera, ja és aplicada per la majoria de pagesos.

Josep M. Besora - Mas Mascó (Selvanera)

La sembra directa és un sistema de sembra que s'està generalitzant. A casa ja n'haviem fet fa uns quants anys, però les males herbes, sobre tot de fulla estreta, van proliferar i vàrem tornar al sistema tradicional.

Ara hem trobat una solució, que consisteix a fer

rotacions de conreus alternatius, com són: la colza, els pèsols, cigrons, etc.

Nosaltres en fem perquè els avantatges són més que els inconvenients.

Els avantatges de la sembra directa són, entre d'altres: menys hores de treball, menys desgast d'eines, menys consum de combustible, els tractors no cal que siguin tan potents, el sòl no s'erosiona tant, l'aigua de la pluja penetra més bé a la terra i els sembrats, quan neixen no s'encrosten, en anys de sequera els cultius aguanten una mica més i quant al rendiment és més o menys igual al de la sembra tradicional.

Els inconvenients són: la proliferació de males herbes, la mala imatge que dona (queda lleig), en llocs de pluviometria elevada hi ha problemes de fongs, (aquí no el tenim, aquest problema) i un altre inconvenient que té és el cost de les sembradores, és bastant més elevat que una màquina de sembra tradicional.

Josep M. Farran Molins (Ivorra)

Ja fa uns vint anys que faig sembra directa. Vaig començar amb una Sulky de color blau molt emprada en aquell temps. Hi ha un camp en el qual he fet sembra directa durant aquests darrers vint anys consecutivament i sense experimentar cap pèrdua de producció, al

contrari, he obtingut sempre un pes específic més alt.

Al meu entendre la sembra directa té més avantatges que inconvenients: la terra conserva tota la humitat; el rostoll i les restes de palla protegeixen el subsòl de l'escalfament. Els mateixos palets del rostoll actuen com a conductors de l'aigua de pluja; s'evita l'erosió de la terra, i reté l'aigua en cas de xàfecs forts. També s'estalvia gasoil i no s'aixeca pedruscall als camps on aquest és abundant. En anys molt plujosos i en llocs humits, els talls que fan els discos de la màquina no es tanquen i la llavor podria quedar al descobert. Alguns anys es possible que calgui ensulfatar més d'un cop per fer perdre l'herba. L'única amenaça seriosa que veig és que si es fa efectiva algun dia l'obligació de colgar els purins, això li faria perdre bona part del seu interès. A vegades penso que si no es fa més sembra directa és per inèrcia o pel cost que suposa la compra de la màquina.

Ramon Pallarès Caelles (La Molsosa)

En aquest món tan tradicional de la pagesia, sovint costa afrontar els canvis, per la qual cosa la nostra incursió en el món de la sembra directa va ser tardana, concretament l'any 1994, que és quan vaig adquirir la sembradora. Avui puc dir que ja gairebé només faig sembra directa.

Els motius que fan que la consideri millor són di-

versos, però sobretot el fet que amb la sembra directa l'erosió és mínima, mentre amb la sembra tradicional cada any perdiem terra, quan s'havia de recompondre dels aragalls que sovint provocaven les tronades. En canvi, la terra no treballada queda intacta; a més, queda més esponjosa si no es treballa, amb una quantitat superior de matèria orgànica.

D'altra banda, amb la sembra tradicional, que requereix una major preparació i treball de la terra, aquesta es resseca i la humitat se'n va, mentre la sembra directa neix més en cas de sequera, ja que al no treballar-se la terra, s'aguanta millor la humitat, el que ha estat un factor determinant en aquests darrers anys de pluges poc abundants. Finalment, també es pot assenyalar que amb la sembra tradicional hi ha més inversió i manteniment de maquinària, a més d'un consum major de combustible i de temps, quan en el nostre cas, l'únic manteniment que té -en el cas concret la meua màquina- és quan s'han de canviar les relles pel desgast.

Joan M. Garganté Roma (Sanaüja)

PÀGINA WEB

DE L'AJUNTAMENT DE SANAÜJA

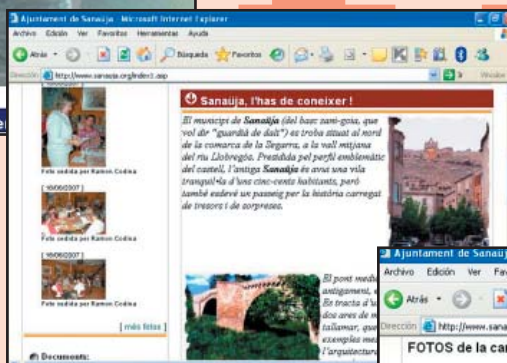

<http://www.sanauja.org>

En l'itinerari que estem fent per les pàgines web de la Vall del Llobregós ens trobem avui amb la de l'Ajuntament de Sanaüja.

Ja fa anys que des de la Diputació de Lleida es va donar aquest servei a tots els municipis de la seva demarcació, de tal manera que va ser una de les províncies amb més presència en la xarxa. Tots els municipis tenien la seva pàgina web homologada amb un mínim de informació.

A partir d'aquell moment, alguns ajuntaments han personalitzat les seves pàgines per tal d'oferir més serveis i informacions a través d'aquest mitjà cada vegada més present en el nostre món. És el cas de Sanaüja. Ja fa més de dos anys que té aquesta web pròpia

que et convida a entrar-hi amb una fotografia quasi en temps real, mitjançant una web-cam situada a la plaça Major i enfocada cap al Castell. Així, qualsevol persona, des de qualsevol lloc del món pot mirar i assabentar-se, per exemple, del temps que fa.

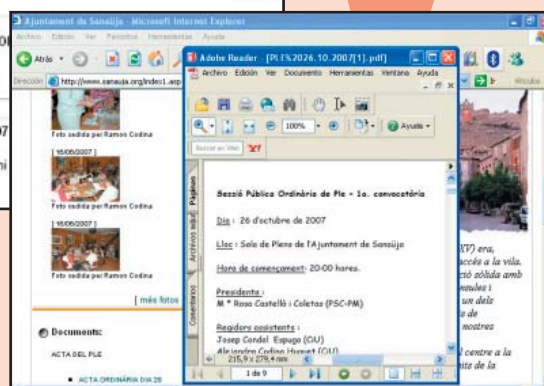
Però no solament hi ha aquest detall informatiu en directe, sinó que presenta al visitant una extensa explicació descriptiva de les característiques de la vila amb els principals atractius patrimonials i turístics, informació que és la mateixa que contenen els fulletons turístics que el mateix Ajuntament ja havia editat anteriorment.

La web de l'Ajuntament també és un espai d'informació municipal, tant dels afers concernents en exclusiva al consistori -plens de l'Ajuntament, comissions de govern, edictes, normes subsidiàries...- com de determi-

nats actes que s'han realitzat a la vila i dels quals sovint n'apareixen imatges a la galeria fotogràfica, com la visita del poeta d'origen sanaüjenc Joan Margarit o la col·locació d'una placa commemorativa al cementiri. També hi ha una relació dels llibres del servei de préstec bibliotecari que ofereix l'Ajuntament, gràcies a un fons configurat gràcies a les donacions d'institucions i particulars.

Finalment, la pàgina també compta amb un "Llibre de firmes", adreçat als lectors que volen expressar la seva opinió sobre la web en qüestió i que sovint també esdevé un improvisat taulell d'anuncis.

En fi, una bona eina del municipi de Sanaüja al servei de la informació, a través d'aquest mitjà que està a la xarxa universal que és Internet i que es pot consultar arreu del món.

SANT JAUME DE PALOQUET

L'església de Sant Jaume de Palouet ja és original pel seu mateix nom: efectivament, comptem amb poques esglésies d'origen medieval a les nostres terres que duguin l'advocació de Sant Jaume. A la Segarra, la més significativa seria la de Sant Jaume de Pallerols, a la Ribera d'Ondara, que pel seu emplaçament pròxim al camí ral cap a l'Aragó, podem relacionar-la amb un dels camins de peregrinació més famosos del món: el camí de Sant Jaume o de Santiago de Compostel·la. Altres esglésies dedicades a Sant Jaume en les nostres contrades serien la parroquial de Calaf, la de la Manresana, la de Ferran, Portell o fins i tot la petita capella de Sant Jaume de Rossells, al municipi de Pinell però molt propera a Sanaüja.

Sant Jaume de Palou era sufragània de la parròquia de Sant Pere de Talteüll, ambdues pertanyents al bisbat d'Urgell fins a la creació de la nova diòcesi de Solsona, a finals del segle XVI.

Sense descartar cap tipus de relació amb el sant peregrí, la de Palouet és una bonica església d'origen medieval que ha sofert diferents restauracions des de l'època moderna fins a l'actualitat. Originalment fou construïda a l'exterior de la vila closa, tot i que ara ens

aparegui perfectament integrada en una plaça urbanitzada en època moderna i contemporània.

La façana, que ja podríem situar com a refeta als segles XVI o XVII, presenta un aparell de pedra de carreus ben escairats i col·locats en filades regulars. La porta és de mig punt amb dovelles i a la part superior s'obre un petit edicle amb una imatge moderna de Sant Jaume. La façana està culminada per un petit campanaret d'espada d'un sol ull. Per les seves característiques, de carreus de pedra sense polir disposats horitzontalment però sense mantenir una regularitat estricta -el que s'anomena en matèria constructiva *opus incertum*-, el mur de la banda dreta de l'església seria a hores d'ara l'única part totalment medieval que en resta, on s'hi troba una petita finestra en forma d'espitllera.

L'interior és d'una sola nau -però espaiosa si tenim en compte les aparents petites dimensions de l'església- amb un altar al mur esquerre construït per la família Alsina l'any 1742. L'altar actual correspon a la reforma feta l'any 2000 per mossèn Pere Ortís i Gener, en la qual es retirà el baptisteri de guix i un altar anterior de la segona meitat del segle XIX.

L'ESCUT DE TORÀ

El símbol heràldic de la Vila de Torà sempre ha estat representat, d'una manera o una altra, per un toro, en el que en heràldica se'n diu armes parlants, que consisteix en una figura que recordi o faci al·lusió al nom de la entitat que representa.

En l'actualitat l'escut que fa servir l'Ajuntament, tant en els segells com en els impresos oficials és el que veieu en la present fotografia d'un esmalt representatiu de la població, en el que es veu el toro i un arbre amb la inscripció "La molt lleial i constant vila de Torà". L'escut no ha estat oficialitzat, tot i que en data 22 de gener de 1990, l'Ajuntament en va iniciar l'expedient per adaptar-lo a la normativa heràldica catalana; però les controvèrsies suscitades sobre els símbols heràldics que hi hauria de portar l'escut oficial han impedit fins ara tancar aquest procés, sobre el qual la Generalitat va emetre el seu informe, a través de la Societat Catalana de Genealogia, Heràldica i Sigil·lografia.

La primera representació gràfica d'una imatge referida a Torà la trobem en una fita de pedra en què surt el toro i el card, símbol dels Cardona, que en posseïen el domini feudal i que fins i tot van convertir Torà en capital de la Vegueria de la Segarra durant el segle XVI. També apareix en una clau de volta de la parroquial de Sant Gil (1567) i en la volta de la coberta de la font municipal de 1704.

Al segle XIX, l'abolició dels senyorius va fer modificar el card en un arbre frondós, com a signe de la desvinculació dels Cardona i s'hi va afegir el títol nobiliari "La molt lleial i constant" que la reina Isabel II va concedir a Torà, a ran de la fidelitat de la vila durant les guerres carlines. Així, en 1861 apareix la bordura en el segell oficial amb el títol de la reina espanyola i és el que, encara avui, orla els documents oficials del consistori.

Com asenyalàvem, la posada al dia de l'escut d'acord amb la normativa heràldica oficial fins ara no ha estat possible, sent un dels municipis catalans que encara no ha homologat la seva simbologia.

valldellobregos ^{cat}

TORÀ

FESTA DE SANTA ÀGATA 2008

DIES 16, 17 I 23 DE FEBRER

DISSABTE, DIA 16

A les 17 h. Exposició de vestits de núvia, de les dones de Torà i rodalies, de totes les èpoques.

LLOC: Convent Sant Antoni de Pàdua.

- Romandrà oberta : el diumenge dia 17, de 13 a 15 h.
el dissabte dia 23, de 16 a 18 h.
i el diumenge dia 24, de 13 a 15 h.

DIUMENGE, DIA 17

A les 12 h. Missa en honor a Santa Àgata, benedicció dels panets i ofrena a la Santa.

TARDA, Al polisportiu a les 18h. Teatre, amb l'obra : LES DONES DE VILASÀVIA, representat pel grup teatral "ELS CAVALLERS DE CASTELLFOLLIT"

DISSABTE, DIA 23

A les 21h. Al polisportiu, l'esperat SOPAR DE DONES i en acabar GRESCA.

A les 0,30h. BALL PER A TOTHOM, amb el grup

HOTEL COCHAMBRE

Us hi esperem a totes al sopar i a tots una mica més tard.

AVÍS: Si alguna dona de Torà o rodalies vol exposar el seu vestit de núvia al Convent, que es posi en contacte amb l'Alcaldessa.

LEDS-C4

C/ Afores, s/n - Torà - Lleida - T. 973 46 81 00

Làmpades de tots
els estils a preus
excepcionals

Horaris:

8.30 - 13.30h / 15.00 - 18.45h

Dissabte 10.00 - 13.00h

EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avgda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/. Escots, 30
25753 SANAÛJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

**RECOLLIDA
I APLICACIÓ
DE PURINS**

Tel. 973 524 072
610 606 413

CAL MOLINS - IVORRA

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

Perruqueria
Carmen's
HOME i DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Atenció personalitzada per a avis
i/o malats, a domicili.
Servei de neteja per a particulars,
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59
e-mail: sad_segarra@yahoo.es

**SERVEI
ASSISTENCIAL
DOMICILIARI**

GOTICdETORÀ
restaurant

Tel. 973 473 538
Plaça del Vall, núm. 13
25750 Torà (Lleida)

reserves@goticdetora.com

www.goticdetora.com

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 690 409
PARRÒQUIA	938 698 416

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOSA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	973 473 368
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÛJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

DIGITALITZA'T

Ja pots adquirir la revista

Llobregós
 Informatiu

digitalitzada en format PDF

1 CD amb tots els números 40 Euros

Podràs tenir la col·lecció completa
 amb índex de búsqueda ràpida per paraules

Telèfon 649 352 877

E-mail: info@llobregos.info

AVÍS ALS SUBSCRIPTORS

Les subscripcions a la nostra revista
LLOBREGÓS INFORMATIU quedaran automàticament
 renovades, si no hi ha prèviament la comunicació
 expressa de donar-se de baixa.

El cobrament de la subscripció es farà
 de la forma habitual escollida pel subscriptor

HORARIS ALSINA GRAELLS

SOLSONA - LLEIDA

<u>HORARI</u>		<u>ITINERARI</u>		<u>HORARI</u>
06,40	↓	SOLSONA	↑	14,55
07,06		BIOSCA		14,29
07,12		SANAÛJA		14,23
08,35	↓	LLEIDA	↑	13,00

BARCELONA - ANDORRA

<u>HORARI</u>	<u>Km.</u>	<u>ITINERARI</u>	<u>HORARI</u>	
06,45	17,00	ANDORRA	11,36	21,06
07,09	17,24	9	LA SEU D'URGELL	11,06
07,15	17,30		LA SEU D'URGELL	11,00
08,18	18,33	79	PONTS	09,57
08,28	18,43		PONTS	09,47
08,44	18,59	92	SANAÛJA	09,31
08,51	19,06	98	BIOSCA	09,24
08,56	19,11	102	TORÀ	09,19
09,02	19,17	107	CASTELLFOLLIT	09,13
09,14	19,29	117	CALAF	09,01
09,48	20,03	144	IGUALADA	08,27
10,45	21,00	212	BARCELONA	07,30

EL VENTILADOR

El món està ben girat:

*llevar-se és una aventura,
no té cap gust la verdura
i parlant la gent no s'entén.
Ara les vaques vedellen
sense haver d'anar de bou.
Quan cal que plouï, no plou,
quan plou ho fot tot enlaire.
En els paquets de tabac,
hi posen que no fumem.
Ningú no sap el que compra,
ningú no diu el que ven.*

Tot això és prou cert, però ara em referiré a quan el poeta diu que *quan cal que plouï, no plou, quan plou ho fot tot enlaire*.

De fet, patim força amnèsia mental. Hem de recordar que algun any ha nascut el sembrat pel mes de gener i ho ha fet gràcies a la boira; hem de recordar que un altre any la gran collita que hi havia va quedar seca com si fos deshidratada de tant fred que va fer un dia 2 de febrer (la Candelera); recordem alguna nevada pel mes de març que va aixafar els sembrats; recordem, no fa masses anys, una glaçada el dia 15 de maig que va deixar les espigues sense gra i els roures van haver de rebrotar per segona vegada.

El fenomen de la manca d'aigua i de pluges no és nou. L'única cosa que canvia és la utilització incontrolada que hem anat fent d'aquest mitjà que, vertaderament, és esgotable.

Si la manca d'aigua només afectés l'agricultura no es preocuparia ningú, llevat dels pagesos; però s'han

adonat que neva poc, que les reserves d'aigua als pantans van baixant i que si es vol mantenir el ritme de consum a què estem acostumats, amb banyeres plenes cada dia, piscines que es van renovant contínuament, jardins i camps de golf que es reguen sense mesura... i, fins i tot, pels carrers de les ciutats ja no s'hi passa l'escombra sinó que es netegen a cop de mànega.

És ben cert l'eslògan que diu: *Si vols tenir aigua no obris l'aixeta, aprèn a tancar-la*.

Gran part dels esforços per millorar el problema s'han orientat a buscar la manera d'augmentar les precipitacions com a fórmula per resoldre l'increment de la demanda d'aigua o per lluitar contra la sequera. Tot ha estat infruïtós.

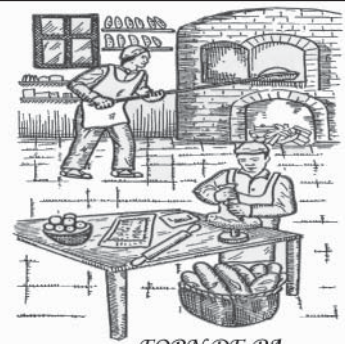
El 1891 l'americà Gothmann va patentar un procediment que consistia en sembrar els núvols amb àcid carbònic líquid, que havia de ser disparat amb un canó. El 1922 un berlinès, Berg, va proposar llançar aire líquid als núvols i, després de l'únic intent sense resultat, no

gran SOL

RESTAURANT
especialitzats en banquets

www.restaurantgransol.com
Carretera de Manresa, 100
25280 Solsona (Lleida)
973 48 10 00

FORN DE PA

Algerich

Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

EL MÓN ESTÀ BEN GIRAT

va realitzar cap més experiment.

En canvi, el 1930, va aconseguir resultats positius l'holandès Veraart, fent servir biòxid de carbó sòlid (gel sec), per la qual cosa es pot considerar l'inventor de la pluja artificial, però la impossibilitat d'explicar el procés físic de l'experiment li va treure credibilitat i no va atreure l'interès dels científics.

El 1946 van ser els americans Langemuir i Schaefer els que, amb el patrocini de General Elèctric, van provocar pluja amb la sembra de CO_2 sòlid en els núvols; els seus assajos de laboratori i experiments, que van ser àmpliament divulgats, van eixamplar el coneixement dels mecanismes de la precipitació i van demostrar el valor científic de l'invent.

De totes maneres, aquí, que sempre hem estat més espavilats que ningú, havíem solucionat la manca de pluges d'una manera prou efectiva. Com que creïem que la naturalesa era sàvia i algun ésser superior regia el desenvolupament dels núvols, organitzàvem pregàries

a la Mare de Déu de Pinós i problema resolt.

A veure si quan estiguem prou apurats no ens quedarà més remei que tornar als orígens, perquè, com acaba dient el poeta:

El món està ben girat:

*progressem cap a la tomba,
amb el que es gasten en bombes
podrien matar la fam.
Han arribat a la lluna,
però no es fan rovellons.
Som en un món de botons
que no sabem com funcionen.
Va remugant la padrina,
mentre els aboca un grapat
de panís a les gallines,
que el món està ben girat.*

Galderich Recasens

*Us agraeix la
vostra companyia.*

Fins aviat.

*Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)*

ELECCIONS A LA VISTA!

Una campanya electoral resulta pesada i avorrida per al ciutadà. Hores de televisió d'un grapat de polítics prometen això i allò i oblidant-se que és el mateix que van oferir quatre anys enrere. I encara se'ls espera! Però per a un periodista, la campanya no és només pesada i avorrida, sinó que és esgotadora i un perill per a la salut. Des que visc a Madrid, ja fa més de vuit anys, hauré passat per tres caravanes electorals. Es tracta de pujar a un avió i durant quinze dies donar tombs i tombs arreu de l'Estat.

La bogeria i l'estranya organització arriba fins a un punt que un company i jo recordàvem no fa gaire que un dia de campanya qualsevol pot ser tan surrealista com ara esmorzar a Palma de Mallorca, dinar a Madrid, agafar un autobús fins a Valladolid, empassar-s'hi un míting i agafar a la nit una avió i aterrar per dormir a Tenerife. Fins i tot resulta difícil d'imaginar que el dia tingui tantes hores com per poder donar tantes voltes per la geografia.

Aquesta jornada que acabo d'explicar es reproduïx cada dia fins a la nit de la votació. Però abans, s'ha de passar per dos o tres mítings diaris durant els quals s'escolten exactament les mateixes frases, les mateixes promeses, i fins i tot en el mateix ordre. Sovint amb els companys fem concursos per veure qui és capaç de reproduir millor la frase que dirà el candidat just en el moment abans que la pronuncii. Curiosament, la frase novedosa la introdueixen quan s'encén un pilot vermell, situat enfront de l'orador, que indica que en aquells moments l'acte s'està veient en directe per la televisió. Hi ha una senyal per a cadascuna de les diferents televisions que ofereixen el míting.

En màrqueting de campanya ja està tot inventat. Es redueixen espais laterals perquè per televisió es vegi molt més ple l'auditori, s'anima la militància a aplaudir i a moure les banderes quan la televisió és en directe... Tot està dit i tot està fet, però els mítings continuen sent el centre d'una campanya que cada cop més és mediàtica. Perquè cada cop és més difícil que

els simpatitzants surtin de casa al vespre per escoltar el seu candidat. Per què, si ja ho veuen per televisió? Tot i així, els equips de campanya segueixen organitzant-les i trencant-se les banyes per aconseguir omplir els polisportius i els teatres. A la era digital, això no hi ha qui ho modernitzi. S'estimen més embogir durant quinze setmanes, abans de buscar fórmules alternatives que evitin l'enorme despesa de campanya que, al cap i a la fi, paguem tots els ciutadans.

Bé, el que és evident és que, per molt que ens queixem la premsa, a partir del 22 de febrer, pujarem a un avió i fins el 9 de març donarem tombs com una baldufa per avorrir-los a tots vostès.

Montse Oliva

NOVETATS FARMACOLÒGIQUES EN EL TRACTAMENT DE LA DEGENERACIÓ MACULAR ASSOCIADA A L'EDAT

La degeneració macular associada a l'edat (DMAE) representa una de les causes més freqüents de baixa visió als països desenvolupats. Es tracta d'un envelliment d'una part de la retina que generalment no es tradueix en una pèrdua de tota la visió sinó de la central.

Aquesta malaltia oftalmològica apareix a partir dels 60 anys. El tabaquisme, l'edat avançada -com ara esmentàvem-, antecedents familiars, alt nivell de colesterol i la hipertensió arterial són factors de risc per patir aquest tipus d'alteració.

Hi ha dos tipus de DMAE: la seca o atrofica i la humida o exudativa. La seca és la forma més comú. L'inici és lent i afecta els dos ulls. D'altra banda, la humida és menys freqüent però té un efecte més greu i ràpid sobre l'àrea central de la visió.

Els símptomes que poden alertar-nos d'aquesta alteració ocular són, en el cas de la seca, una reducció

Taller SANTI SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Pintors

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163

gradual de la visió que afecta la capacitat per llegir i percebre detalls, més que la de no veure-hi a distància. En el cas de la forma humida acostuma a ser una distorsió de la visió; això fa que les línies rectes semblin curtes o inclinades.

Recentment, en el cas de la degeneració macular associada a l'edat de la forma humida, ha aparegut un nou fàrmac que aplicat en les primeres fases de la malaltia permet recuperar visió en el 30-40% dels pacients. Es tracta d'una injecció intraocular que s'ha d'aplicar tres vegades. Aquest tractament obté millors resultats que la teràpia fotodinàmica que s'aplicava fins ara.

Silvia Porta i Simó

BENAZIR BUTHO

El 27 de desembre de 2007 moria assassinada Benazir Butho. Encara no s'ha aclarit del tot, però sembla que un terrorista suïcida li va disparar i després es va fer esclatar (no m'agrada parlar d'autoimmolació) causant, de passada, una mortaldat en mig de la multitud.

En els anys de la meua adolescència m'havia semblat una persona admirable. Una dona, primera ministra d'un país musulmà. La seva figura política tenia, i encara té, llums i ombres, amb acusacions de corrupció i de nepotisme... En qualsevol cas, ella i el seu partit semblaven la millor opció, o la menys dolenta, per a un Pakistan convertit en un polvorí. Ja el seu pare havia mort després d'un cop d'estat dut a terme per un general de la seva confiança, i dos dels seus germans també van morir en circumstàncies poc clares. Ella, però, va assumir el seu destí i el que considerava un compromís amb el seu poble. Va tornar del seu exili daurat a Dubai, tot i saber que tenia molts números per guanyar la macabra loteria que finalment li va tocar. Havia estat valenta tota la seva vida, des de la mort

del pare, quan la persecució política no la va doblegar; quan va dir que en moltes mesquites no s'ensenyava l'Alcorà, sinó formes de matar; i va tornar a ser-ho, de valenta, amb el retorn al seu país.

Educada, culta i bella, el seu perfil de princesa persa era una provocació per als fonamentalistes, i també per a molts d'altres en un país massa fragmentat. La seva mort ha estat la culminació d'una història de coherència i de coratge, i malauradament ha deixat el país sumit en el caos. Esperem que pugui descansar en pau, i que la pau torni al seu país.

Montse Vives

LA SEQUERA

És estranya la secada que patim? Potser és rara encara, però no crec que sigui estranya.

La saviesa tradicional diu: el bosc crida la pluja. Però que se n'han fet dels boscos que hi havia? Per una part han tret els arbres de llocs que feien una pendent superior al 6% per plantar-hi d'altres coses o deixar-hi un camp ras i, per l'altra, gent malintencionada ha cremat els boscos, una mena de terrorisme penso, que es repeteix cada any des d'en fa mes d'una vintena. Els últims casos dels més clamorosos han estat les cremades a Galícia i a Portugal els darrers anys; en gran manera, com a conseqüència d'això, les nuvolades que venien per l'Oceà Atlàntic ja no són atretes pels boscos que havia en aquestes regions i només llisquen cap al nord, fora d'Espanya, els núvols que abans entraven pel ponent de la Península Ibèrica i avançaven fins al llevant, on es troba Catalunya, descarregant l'aigua beneficiosa, més com més bosc hi havia a la Península. Complicant-ho més encara, sembla ser que aquí, a Catalunya, i potser també a d'altres regions han llançat per l'aire, a tort i a dret, un compost de plata, iodur en diuen, per tal que no plogui tot esvaint els núvols; i ara ens trobem, com

Transports
MOLINS

Serveis:

PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

QUEVIURES

Francesc Llordes i Rovira
ESTANC

Plaça Major, 8 - Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

ens trobem.

És sabut que, mitjançant la fotosíntesi, la part verda, de la planta transforma l'aire dolent en bo i fabrica aigua, la qual no és suficient per a les plantes i els animals; és per tant amb la de la bona pluja que ens en satisfem.

Com esdevé el fet beneficiós del bosc sobre la pluja i el dolent del compost argentós contra la pluja? Procuraré argumentar-ho segons la suposició que tot seguit explico, referida al nostre ambient.

L'arbre exhala aigua per la fulla d'una manera tan fina que no la veiem, pel seu poc pes s'enlaira i si es troba amb determinats núvols s'ajunta amb les gotes d'aigua del núvol tornant-les més grans, el qual, portant aleshores gotes que ja pesen massa, les deixa anar en forma de pluja; i no només això, sinó que la gran extensió de bosc impulsa una atracció, potser per afinitat aquosa, que afavoreix la vinguda de núvols capaços de pluja beneficiosa; així s'explicaria que havent cremat grans extensions de bosc a l'oest de la Península, les bromes de l'Atlàntic tinguin més dificultat per entrar per aquella banda, predominant en canvi, avui dia, l'entrada d'oratges abruptes i poc humits provinents del cantó del nord.

Si alguna nuvolada capaç de pluja aconsegueix d'arribar als nostres indrets, llavors intervé el compost de plata llançat a l'aire desfent les gotes d'aigua dels núvols en altres de més petites que ja no pesen prou per poder caure a terra en forma de pluja i privant, alhora també, que el finíssim vapor d'aigua exhalat per les fulles pugui ajuntar-se amb les gotes dels núvols, pertorbant-ho, no només quan és llançat a l'aire sinó durant temps després perquè el compost de plata sí que al final cau a terra, però així com desfà gotes d'aigua, ell mateix no es desfà fàcilment, es queda a terra, puja i baixa per corrents locals d'aire, i d'aquesta manera segueix actuant contra el finíssim vapor originat a la fulla i contra les gotes que porta el núvol, segons l'alçada a què aquest compost arribi a enlairar-se; per això, pot fer temps que hagi estat llançat però el seu efecte pernicios encara perdurarà. És estrany d'haver-hi la secada que hi ha?

Robert Sala

LA MEVA TIETA

Era bonica i molt femenina. Així és com la recordo quan jo era petita. Ens portàvem poc més de 17 anys. Aleshores jo era una nena que sempre li anava al darrere, sovint m'enxampava a la seva habitació remenant-l'hi les coses i posant-me els seus vestits, sabates, etc. Quan la sentia venir m'amagava a sota el seu llit i ella feia veure que no em veia.

Ens vàrem fer grans totes dues. Ella es va casar amb l'hereu de cal Remellà, que era ramader i tenia una carnisseria a la plaça. Recordo que sovint anava a la seva botiga a comprar-li unes costelletes de xai i un tros de mató.

Molt aviat va tenir fills, fins a 5, i els meus cosins germans sempre eren a casa meva o jo a casa d'ells.

El cop gros va ser quan es va morir la seva germana gran, la meva mare. Aleshores, totes dues vàrem saber què és perdre una persona que estimes. No fa pas gaire temps que, recordant-la, en parlàvem.

Ara la meva tieta se n'ha anat. Després d'una llarga agonia ens ha deixat per sempre. Jo l'estimava molt i la recordaré com una bona persona amb una veu meravellosa que la naturalesa li havia donat. Molts la recordaran. Era bonica i molt femenina; descansa en pau, tieta M. Angels, de cal Meix.

Enriqueta

RÀDIO
altriplà
107.2 FM
LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA
www.comemissores.com/radioaltripla
Tel. 93 868 04 09 Fax 93 868 12 34 e-mail: radio.calonge@diba.es

ESTIMAR-SE

En la nostra cultura occidental l'ètica i la moral del comportament sempre ha distingit entre l'egoisme i l'altruisme, és a dir, entre aquell que s'estima ell mateix i aquell altre que posa l'accent en l'amor als altres o en el bé comú. La primera postura és menyspreada i tinguda per un mal, de tal manera que una de les pitjors coses amb què es pot qualificar una persona és dir-li que és un egoista.

Per altra banda, els psicòlegs ens parlen de la bondat de l'autoestima. La consideren tan important que moltes de les disfuncions psicològiques, que afecten també al comportament, l'atribueixen a la manca d'autoestima. Pot semblar tot plegat un contrasentit: si som egoistes la nostra cultura ens assenyalarà amb el dit, si no tenim autoestima els psicòlegs ens auguren, pel cap baix, una depressió.

És ben cert que la naturalesa humana ens empeny, des de l'instint de conservació, a tenir cura de nosaltres mateixos, és a dir, a estimar-nos i a ser "egoistes". Per altra part, el propi sentit familiar i social ens mou a estimar i a salvaguardar l'entorn i, per tant, a estimar els altres. Qualsevol exageració, per defecte o per excés, d'una de les dues vessants anteriors ens farà caure en el desequilibri.

A qui he d'estimar més, a mi mateix o als altres? L'evangeli, on queda reflectida la doctrina de Jesús de Natzaret, no és aliè a la realitat de la natura humana més profunda i ens dona una resposta: estima els altres com a tu mateix, procura per als altres el mateix que vols per a tu. Aquest equilibri que proposa el cristianisme, al llarg de la història s'ha exagerat en contacte amb altres filosofies més dualistes, exageració que ens ha portat a les contradiccions que apuntava abans.

L'autoestima, doncs, és molt important i ha de ser la mesura equilibrada per poder arribar a ser altruista, ja que si un no és capaç d'estimar-se a si mateix no estarà capacitat tampoc per estimar els altres i complir, així, la tasca social que tots hem de fer.

Fermí Manteca

L'ASSETJAMENT MORAL

Una de las actituds malaltisses de la relació amb els altres és l'assetjament. El més evident és l'assetjament expressat per la violència física, l'agressivitat, la destrucció de l'altre. Però n'hi ha un de psicològic, intel·lectual, moral..., com si l'altre fos un rival al qual s'ha d'abatre. Un fet poc freqüent, però que passa desapercebut i s'encobreix sota un llenguatge de prepotència, d'afany de posseir, de dominar, o bé de governar l'altre subjugant-lo, retallant-li la capacitat de estar en un grup o en un lloc, fins i tot retallant i manipulant la seva capacitat de trobar-se bé amb ell mateix. L'assetjament moral emmalalteix els sentiments de l'altre, li barra el pas a la capacitat de ser feliç i li desmunta la pròpia personalitat, perquè el menysprea totalment, destrueix la alegria, manipula la capacitat de coherència i l'ordre moral de la persona.

Això pot semblar una exageració, però segur que en moltes ocasions hem sentit la frase «si no fas això...», o bé «no m'interessa el que dius...», o «això són idees teves...». Pures amenaces per convertir la capacitat moral de ser en no res.

Hi ha un conjunt de realitats amagades que mouen la pressió moral cap a l'altre:

- La prepotència, fruit d'un terrible complex d'inferioritat que el porta a utilitzar els demés com a trampolí del jo.

- El desig de dominar l'altre per una por malaltissa o considerar-lo com un rival en la feina, en el càrrec o en l'estatus.

- Enveges estranyes, per defecte d'una mala formació, en què l'altre sempre és un destorb.

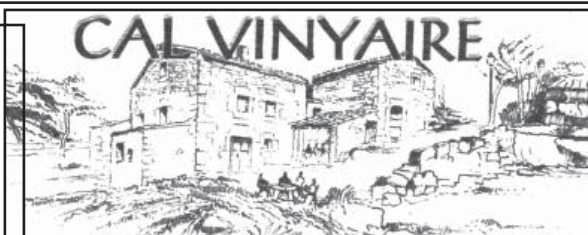
- La desconsideració de l'altre a causa d'una mala educació. L'altre com a persona no és res per a tu. No valen res la seva vida ni els seus sentiments.

Trobem, per exemple, el *mobbing* en el món empresarial, o el *bullying* en les escoles, i en el món familiar, entre esposos, entre pares i fills o en la convivència en col·lectius o entre col·lectius, altres situacions similars a las quals encara no hem posat un nom anglès.

Josep M. Forcada Casanovas

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.

Un tranquil
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)

Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322

www.calvinyaire.turismerural.com

EL CURS DE LA VIDA

Com un riu, brolles amb força.
Enèrgica i impetuosa, empris
la teva singular ruta,
des de ben amunt,
des de l'altura.
Efusió neta,
cristal·lina, pura...
reflex de la teva infantesa.

Amb coratge i vigoria,
ritme frenètic i alegria,
trenques amb gran estrèpit
la melodia suau de la natura.
Jove i rebel,
cerques emoció i aventura
tot esguardant el cel.
Salves obstacles amb valentia,
tal vegada amb temeritat
i potser poca cordura;
t'obres pas amb inquietud,
espontaneïtat i bravura,
entre congostos i espadats.
Ets al curs alt
de la teva singladura.

Poc a poc la força vas encalmant
i entres amb serenor i harmonia
al curs mitjà de la teva vida
visurant el camí que vas deixant.
Aigües adultes s'enduen riu avall
records i emocions d'un passat,
de tan intens, fugaç;
al·luvions arrossegats
que lentament aniràs dipositant
com a ressò de la teva personalitat.
Serpenteges amb prudència,
sortejant barreres subtilment,
formant meandres amb paciència.

Vas nodrint el teu cabal,
aiguabarreig d'experiència,
seny i nova essència.

Finalment, gairebé sense adonar-te'n,
vas arribant al final del viatge,
vas debilitant la resistència.
Ets al curs baix, etapa madura,
de la teva existència.
Impertèrrita, avances lentament,
però sense treva,
plena de nostàlgia i malenconia.
Fas balanç, examines i valors tranquil·lament
si, malgrat la celeritat del temps,
l'excursió ha valgut la pena.
I mentrestant, prop del teu desguàs,
quan el camí es va acabant,
albires amb resignació,
plàcidament allitada, l'horitzó
blau immaculat...
immens,
infinít...
de l'eternitat.

Carles Alseda
Desembre 2007

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

LLIBRES RECOMANATS

DANI VIDAL

JORDI PÀMIAS
Des de la foscor: un dietari dels anys 60
Perifèric Edicions (2007)
157 pàgines

Jordi Pàmias, poeta i assagista de Guissona, va escriure un dietari durant el curs acadèmic 1966-1967, el primer de la seva posterior dilatada carrera de mestre.

El dietari, que ha vist la llum l'any 2007, és un recull cronològic mes a mes (d'octubre a setembre) d'escriure breus en els quals l'autor ens obsequia amb reflexions respecte de la seva iniciació en l'ofici de professor i de poeta, de la fosca situació política de l'època i d'altres aspectes de la seva vida quotidiana. Entre aquestes reflexions trobem intercalats

breus assajos narratius, tots de gran bellesa, escrits en un ric vocabulari que ja dóna pistes del domini de la llengua que després l'ha convertit en un reconegut poeta.

El llibre està escrit en un estil molt planer i en un llenguatge entenedor, la qual cosa fa que la lectura sigui força agradable. A més està contextualitzat entre dos poblacions, Bellpuig -on feia de mestre- i Guissona -la seva vila natal-; i la proximitat d'aquesta darrera localització encara ajudarà més els lectors a identificar-vos amb el text.

És molt encertada l'afirmació que fa Xulio Ricardo Trigo al pròleg del llibre: "I ens passa pel cap la idea, aventurada però ferma, que Guissona té sort de comptar amb la memòria del poeta".

JAUME CABRÉ
Les veus del Pamano
Edicions Proa (2004)
697 pàgines

Les veus del Pamano, de l'escriptor i guionista barceloní Jaume Cabré, és una de les novel·les catalanes més llegides, recomanades i difoses dels darrers anys, la qual cosa no us estranyarà gens si la llegiu. Que no us espanti l'extensió del text, gairebé 700 pàgines.

La narració està ambientada a Torena, nom literari de Llessui, un poble pirinenc de la vall d'Àssua (Pallars Sobirà). Transcorre en dos èpoques diferents, els anys posteriors a la guerra civil i a l'inici del segle XXI, a partir d'un llibre de memòries d'un mestre de la primera època que descobreix una mestra l'any 2002.

Aquests dos mestres, Oriol Fontelles

i Tina Bros, centren la història, però al seu costat apareixen molts altres personatges que pertanyen a èpoques, ambients i classes ben diferents. Són molt freqüents els salts cronològics, que us sorprendran i fins i tot us poden desorientar en algun moment, però que no us dificultaran la comprensió final del llibre.

Podem afirmar que ens trobem davant d'un text magistral, enormement ric, tant pel que fa a la trama literària com per l'excel·lent contextualització: un rerefons històric molt ben documentat, l'ús del dialecte pallarès, la precisió en els topònims....

Com a curiositat, i enllaçant amb l'autor del llibre que es comentava abans, la tercera part -de les set en què es divideix la novel·la- comença amb una cita del poeta Jordi Pàmias "...Un polsim de guix, que vola quan Déu passa l'esborrador..." extret del poema "Tems fonedis" del llibre *Narcís i l'altre*.

LLIBRERIA ROVIRA

Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal

AVANGUARDIA

M^o Rosa Mases Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

Hiramunt

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A
PARTICULARS I PER A
TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:
JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

Josep Viladrich

Pintura i Decoració

Carrer Occident · Tel. 973 473 455 · TORÀ

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

Hostal - Bar
TREBOL

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)

**PINTURA
I DECORACIÓ
TÀSIES**

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

Del poble d'Anserall (Alt Urgell), situat a la riba dreta de la Valira, va arribar a Prades de la Molsosa la **Rosa Valentí i Coromines**. Havia conegut el Lluís, de cal Pastisser, a la Seu d'Urgell.

Fa 31 anys van decidir formar una família i van traslladar-se a viure a cal Pastisser de Prades. La Rosa, des del primer moment, es va sentir molt identificada amb la gent, el poble i l'entorn, i es dol de l'incendi que va assolar els boscos i el paisatge que albira des de casa seva. Fa 30 anys va néixer la seva única filla, la Rosa, que actualment viu a Madrid. La mare diu amb fermesa "tinc un gendre madrileny".

La Rosa s'estima molt Prades i col·labora i participa en totes les activitats. Cal Pastisser

ha estat durant molts anys el lloc de reunió de la gent del poble. Li agrada molt ésser pagesa: cultiva flors que alegren l'hort i la seva llar, conrea l'hort, li agraden els animals dels quals en té molta cura i ajuda el seu marit en tot el que pot. Les seves activitats es fan extensives a la casa de turisme rural "Cal Sastre", que van obrir a Prades. Li agrada viatjar i sobretot ballar. Assegura que es perd pocs balls de Festa Major.

Una altra reconeguda afició és cuinar. ha recollit el testimoni de la seva sogra Roseta, que li va ensenyar els secrets dels plats més tradicionals. També ha après diferents plats cuinant per a d'altres cases. El plat que ens presenta avui és nutritiu i senzill. S'ha de tenir cura en la manera de presentar-lo.

PASTÍS DE PATATA

Dificultat: mínima - Temps: 45 minuts

Ingredients per a 4 persones:

1 kg de patates - 2 llaunes de tonyina amb oli d'oliva - 1 pot de tomàquet fregit - 1 pot d'olives farcides - 200 gr de maionesa - 1 escarola - 1 pebrot vermell escalivat

Preparació:

Es pelen les patates i es bullen amb poca aigua i un polsim de sal. En un bol a part es barreja la tonyina, el tomàquet i les olives farcides. Quan les patates han bullit s'aixafen i es posen estirades damunt d'un drap moll i, quan s'han refredat, al bell mig s'hi posen els ingredients que hem barrejat anteriorment. Amb molta cura s'enrotlla longitudinalment ajudant-se del drap. Un cop ha pres forma es posa damunt d'una plata i s'unta amb maionesa. Es decora amb l'escarola, el pebrot vermell escalivat fet a tires i les olives farcides que s'han reservat. S'ha de servir fred.

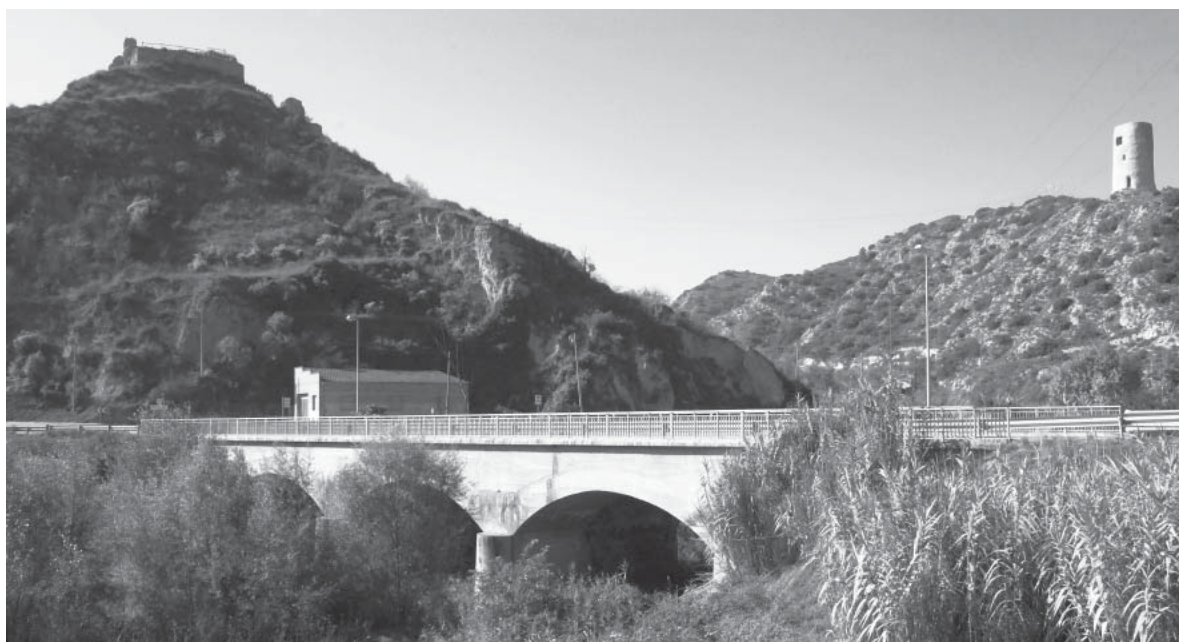
Bon profit!

EL PONT DE CASTELLFOLLIT

El pont de Castellfollit de Riubregós, construït a finals del segle XIX, va constituir un avanç important en les comunicacions, ja que permetia una sortida còmoda de la població en direcció a Ponts, sense haver de creuar el riu per un gual, no sempre practicable. De la construcció d'aquest pont es fa fer ressò la *Revista de Obras Públicas*, del Col·legi oficial d'Enginyers de camins, canals i ports.

Sota un títol ampul·lós propi de l'època, l'esmentada revista de 1897 (Tom II, pàg. 30) fa una descripció detallada de la seva construcció, de les seves característiques i, fins i tot, una fotografia a tota plana de l'obra acabada.

Pel seu interès documental, transcrivim tot l'article de la revista.

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

Pl. de la Creu, 9 - 25750 **TORÀ** (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103

Mòbil: 656 880 762

FOTO: ARXIU CAL MORROS

Puente sobre el río Llobregós, correspondiente a la carretera de tercer orden de Falques á Jorba, frente al pueblo de Castellfollit de Riubregós, en la provincia de Barcelona.

El puente está construido sobre el río Llobregós ó Riubregós, en la carretera de Falques á Jorba; está emplazado al comienzo del estrecho y fértil valle que recorre el expresado río hasta su afluencia al río Segre en Pons, de unos 25 kilómetros de longitud.

Está constituido por tres claros de 10,00 metros de luz, terminados por un arco escarzano rebajado al quinto. Su altura de rasante es de 7,50 metros sobre el cauce.

La rosca, de 0,70 metros de espesor, consta de dovelaje de sillería en los frentes y fábrica de ladrillo en el interior. Las pilas tienen en su coronación 1,70 metros de espesor y un talud exterior de 1 por 20. El grueso de los estribos en la coronación es de 3,50 metros y 4,80 en los zócalos.

Ostenta sillería en los zócalos, tajamares,

aristones, boquillas, imposta de coronación y albardilla de pretiles; los tímpanos y el interior de los paramentos de pilas y estribos, así como el de los cuerpos salientes, es de mampostería concertada bien ejecutada; los paramentos de los muros de acompañamiento son de mampostería careada hecha con esmero.

La longitud del cuerpo principal, comprendiendo los estribos, es de 42,10 metros; la de los muros de acompañamiento es de unos 15,00 metros por cada lado.

Su cimentación exigió enérgicos agotamientos en estribos y pilas, por medio de una locomóvil y una bomba de vapor auxiliar, para construir un buen macizo de mampostería hidráulica á unos 4,00 metros de profundidad del lecho del cauce.

El coste de ejecución es de unas 75.000 pesetas, de las que la tercera parte corresponden á los agotamientos.

Dicha obra fué proyectada é inspeccionada directamente por el Ingeniero D. Alejandro Rubió.

TERÀPIES MANUALS

"Recupera la SALUT i el BENESTAR"

- Kinesiologia Holística
- Drenatge Limfàtic
- Quiromassatge i massatge en estirament
- Flors de Bach
- Reflexoteràpia podal

Carme Alsina. Tel. 938698534 - 635661405. CALAF

HORES CONVINGUDES i també DOMICILIS

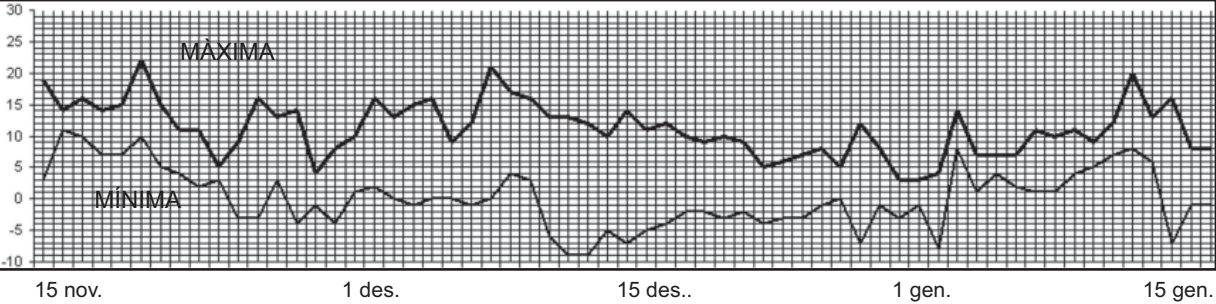

C/ Isidre Vilaró, 9 - 08280 CALAF
Tel. 93 868 13 20

LA TEMPERATURA DE 15 A 15

FERMÍ MANTECA

DADES TEMPERATURES: RAMON SANTESMASSES

Gelades i més sequera

Durant la tardor i l'hivern que portem estem tenim de tot: glaçades fortes, sobretot durant el mes de desembre, sequera galopant i últimament temperatures més altes del normal. Els sembrats no han nascut fins ben entrat l'hivern amb les pluges minses de la primera quinzena de gener. Total una època per recordar i recordar-nos de la necessitat d'estalviar l'aigua i tenir cura del medi ambient.

Les temperatures es caracteritzen per la poca amplitud tèrmica, es a dir l'escassa diferència entre les màximes i les mínimes, pròpies d'aquesta època de l'any.

LES PLUGES

21 de novembre	16 litres
3 de gener	6 litres
4 de gener	7 litres
10 de gener	1 litre
11 de gener	2 litres
12 de gener	3 litres
14 de gener	1 litre

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

FUSTERIA
BACARDIT
DE CALAF, S.L.

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

SUDOKU

9	2		5		7			
					8		2	
	7		6				1	
						9	5	1
	1				2			6
		9	8	3				
3		5					7	
		7			5			4
4	6		2					

El SUDOKU és un joc d'enginy que consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3. A veure si us en sortiu.

ENDEVINALLA

Tinc cara com les persones,
també tinc creu com els nobles,
de vegades duc corona
i m'estima tot el poble.

ACUDIT

En un col·legi de Calaf, parlaven dos infants:

-La meua mare ha vingut de Barcelona i m'ha portat una nina molt grossa que balla, canta, fa pipí i diu "papa" i "mama".

-Doncs el meu pare va anar a Madrid i em va portar una cullera de plata que hi diu "Gran Hotel".

SOLUCIONS: pàgina 53

REFRANYS

- El dia de la Candelera, l'hivern enrera; però, si no ha nevat i vol nevar, l'hivern encara ha de començar.
- Si trona per la Candelera, plou quaranta dies de carrera.
- Sant Blai nevat, hivern acabat.
- Per Santa Àgata, la ceba sembrada ni que sigui en la gelada.
- Per Sant Valentí, floreix el romaní.
- Per Sant Macià, fira a Cervera i fira a Torà.

L'acudit del Pleixats

**Pinsos
BAGÀ, s.a.**

Fàbrica i Oficines :

Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CORSETERIA

CAL GUATLLES

Montserrat Solé Bonet

c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

CORRECAMINS DE TORÀ

S'ha creat a Torà el Club Atlètic Correcamins, una agrupació de joves que practicant l'esport de córrer, aprofiten els camins rurals per a entrenar-se i així visitar els voltants del poble. Com a primera fita d'aquest Club, han convocat

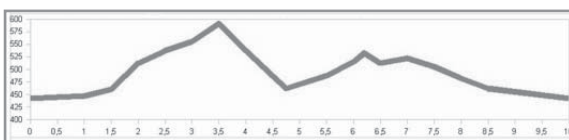
la 1a Cursa Atlètica Rural de Torà per al diumenge dia 30 de març a les 10 del matí.

Aquesta cursa l'han traçada per les vessants de les dues serralades que tanquen a banda i banda la vall de Cellers, des de les quals es pot divisar diverses masies i, al fons de la vall, el poble de Cellers, entre altres paratges. El recorregut estarà degudament senyalitzat per oferir seguretat als participants. Seran en total 10 km.

En el transcurs de la prova, hi haurà àrbitres, perquè els participants no puguin agafar cap drecera. Se sortirà del camp de futbol i s'enfilaran fins a poder veure la primera masia, Cal Xera; des d'allà el camí trenca cap a una baixada, de fort desnivell fins a apreciar la següent masia, Armena, i arribar al fons del torrent de Cellers, des d'on començarà a pujar un altre cop fins al dipòsit d'aigua que abasteix totes aquestes masies i el poble de Cellers. Des d'aquest dipòsit ja agafaran la baixada fins arribar un altre cop al camp de futbol i així poder gaudir d'un bon esmorzar i recollir la bossa regal per a tots el participants.

A mitja cursa hi haurà l'avituellament, que els donarà força per arribar al final del recorregut. Acabada la prova, un equip passarà a recollir les possibles deixalles que els participants de la prova puguin deixar, degut a l'avituellament, i treure també els senyals de la cursa, per tal de deixar el paisatge i la natura com abans.

El preu per a participar-hi serà de 10 euros i hom es pot inscriure a través de la pàgina web: www.correcamins.org, tot i que hi haurà un nombre limitat de places: 150 participants.

El desnivell positiu és de 230 m.

VUITENA TEMPORADA DE L'EQUIP DE FUTBOL SALA DE MASSOTERES

El Club de Futbol Sala Rural Massoteres-Sant Guim de la Plana disputa enguany la seva vuitena temporada a la segona divisió de Lleida.

Ja fa, doncs, vuit anys que joves d'aquests dos pobles (de 100 habitants cadascun) van decidir federar un equip de futbol sala per competir cada cap de setmana. Durant aquest temps, han format part del club més de 30 jugadors dels pobles de Massoteres i Sant Guim de la Plana, i també de Vicfred, Selvanera i, principalment, Guissona.

La continuïtat del club està sent possible gràcies a l'esforç dels mateixos jugadors i la col·laboració econòmica dels ajuntaments i patrocinadors.

L'equip juga com a local alternativament dos anys a Sant Guim i dos anys a Massoteres, d'on correspon aquesta imatge de la temporada passada. *Dani Vidal*

Solucions als passatemps de la pàgina 51

Sudoku

9	2	8	5	1	7	4	6	3
1	4	6	3	9	8	7	2	5
5	7	3	6	2	4	8	1	9
8	3	2	7	4	6	9	5	1
7	1	4	9	5	2	3	8	6
6	5	9	8	3	1	2	4	7
3	8	5	4	6	9	1	7	2
2	9	7	1	8	5	6	3	4
4	6	1	2	7	3	5	9	8

Endevinalla: la moneda

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

CIMENTS - RAJOLS
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Crells

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

**BROKER
FONTANET S.L.**

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE, EMPRESARIAL
JURÍDICA I INMOBILIÀRIA

Avda. de la Generalitat, 3
25230 MOLLERUSSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUR
tel. 973 68 05 04 • fax. 973 68 05 04

Passeig Caputxins, 1, 1r. 1a.
43800 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

FOTO: ARXIU CAL MORROS

Festa de l'Arbre i la Natura a Castellfolit

Aquesta fotografia, feta pel Joan Blancafort, correspon a la diada de Pasqua de 1986. Aquell any no es van cantar Caramelles i, per alegrar la festa, es va celebrar el Dia de l'Arbre i la Natura.

En sortir de missa, els cants dels infants van ressonar per tota la plaça. L'església estava decorada amb

diferents murals relacionats amb les plantes que els nens i les nenes havien realitzat.

Després dels cants, els més petits van ballar unes danses i, en acabar, tothom es va traslladar al recinte de la piscina municipal a plantar-hi un arbre, una bona manera de celebrar la Pasqua i la Primavera.

Fila superior:

Xavier Blancafort, Gemma Ribalta, Mercè Vilardosa, Maite Uró, Maria Freixa, M. Teresa Santaulària, Pere Lluís Tió, Josep M. Graells, Eva Valenzuela, Raquel Torreguitart i Imma Vilà.

Fila del mig:

Esther Canals, Aba Vilà, M. Trini, Montserrat Caellas, Laia Freixas, Roser Uró, Montserrat Manau, Neus Cases, Laura Torreguitart, M. Àngels Uró, Pili Requena, Ramon Graells i Joan Canals.

Fila inferior:

Gerard Vendrell, Marta Santaulària, Jordi Farrés, Núria Riera, David Requena, Jordi Canals, Jordi Cases, Josep Ibáñez, Xavier Cases, Vanessa Farrés, Meritxell Graells i Elsa Gili.

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL TORÀ

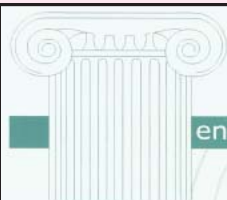

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

enguixats i decoració

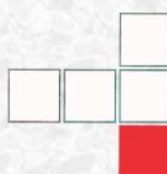
FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

 PLADUR

- * cornises
- * plafons
- * batacons
i sostres
desmuntables

c/. Baix, 17, 2n. · 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 · Tel. Mòbil 617 283 849

VILAMÚ SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida) Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES,, MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ

Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

Quatre generacions al servei del client

Pl. de la Creu, 7 - 25750 TORÀ Tel. 973 473 051
www.casamagi.com cosco@viladetora.net